

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 23

V Celovcu, dne 6. junija 1951

Cena 70 grošev

Vašo spalnico kupite v naj-
večji avstrijski specialni
lovarni pohištva

AVE MÖBEL

Zaloga v Celovcu - Klagenfurt
Getreidegasse 1

Beljak - Villach, Moritzgasse
(nasproti Park hotela)

Zopet višje cene, višje mezde

Avstrijska gospodarska politika se nahaja zopet v hudih težavah. Važna vprašanja čakajo že dolgo na svojo rešitev in so jih gotovo predolgo skušali porivati v ozadje radi volitev.

Široke plasti delavstva in nameščencev so zašle v občutno težavnejši položaj, ker so se cene vsem življenjskim potrebščinam tako zelo povišale. Gotove stroke v gospodarstvu so že pristale v teku preteklega leta na povišanje medz svojim delojemalcem za 10 do 20 odstotkov. Vendar pa je ostala vrsta drugih, ki nič niso dale. Razen tega je povišanje medz na drugi strani povzročilo novo podražitev, kar je razumljivo, če se povišajo stroški proizvodnji s tem, da so delavci dražji. Zato se čutijo tudi prvi opeharjene za to, kar so mislili, da so s povišanjem za-
sluzka dobili.

Vplival pa je nekoliko tudi izid prezidentskih volitev. V zavesti moči, ki so jo volitve za levico pokazale, je začel radikalnejši del bolj odločno zahtevati novo ureditev, ki bo na področju cen in plač za delojemalce ugodnejša.

Vse cene so šle, kar dobro vemo, nazgor, le cene pri kmetijskih pridelkih večinoma ne. Ob tem položaju je nastala skrajna nujnost, da so sedaj tudi zastopniki kmetov odločno zahtevali novo ureditev predvsem pri cenah za mleko in žito. Vprašanje pa je, kako to narediti, ne da bi prehudo zadelo konzumenta, ki bi moral najnujnejšo hrano plačevati predrago. Država pa subvencij tudi ne more dati, ker ima, kot je ravno zopet finančni minister izjavil, prazno blagajno. Torej bo moral breme prevzeti vendar le konzument, ki sicer razume, da dobi kmet za svoje pridelke premalo, pač pa višjih cen s sedanjim zaslužkom ne pa zmore. Res usodno, da menda v Avstriji ni mogoče najti človeka, ki bi znal ta problem rešiti in „reformirati“ tam, kjer je res potrebno.

Oglejmo si vzroke, zakaj naraščajo — ne samo pri nas, tudi drugod v Evropi — cene in pada življenjska raven delovnega človeka. Nekako enostavno rabijo krilatice: „Vse je kriva vojna na Koreji“. Je to, bodimo si odkriti, nekoliko otročje gledanje. Gotovo je glavni vzrok ta, da vpregajo povsod vso produktivno kapaciteto gospodarstva v prvi vrsti za oboroževalne oz. obrambne namene. Za to gre ogromno dobrin, ki bi jih lahko uporabili za našo civilno potrošnjo, jih pa pri danih razmerah moramo prepustiti v vojne namene. Posredno jih mi tudi plačujemo s tem, da smo prisiljeni izdati za preostale redke dobrine, ki še služijo civilni potrošnji, neverjetno veliko denarja radi znatno zvišanih cen.

Drugi vzrok je ta, da so industrijski in trgovski zaslužki gotovo previsoki. V času, ko mora vse ljudstvo doprinesati žrtve, bi se te potrebe morali zavedati tudi ti krogi.

Ni lahko odpomoči vsemu temu. Odstranitev prvega vzroka sploh ni v močeh avstrijske oblasti. Marsikaj bi se pa dalo ukreniti pri drugi točki! Poleg tega je predvsem treba iskati novih možnosti in poti. Lahko bi bili to ukrepi, ki bi zagurali večjo plodonosnost našemu delu, to se pravi, da bi na bolj koncentriran in spreten način, — tudi deloma z večjo pridnostjo, — pridelali več in radi tega tudi lahko več porabili. Vendar je ravno tu rakrana, ker med odločujočimi menda ni onega zmožnega in predvsem pogumnega človeka, ki bi na tem področju pravilno zaoral.

Tako torej danes stojimo zopet pred ono neuporabno ponovitvijo pakta o cenah in mezdah. Zopet bodo v kratkem določili uradno, na suhem papirju, nove cene in plače. Razvoj gospodarskega živ-

Ljudsko štetje in velikovško okrajno glavarstvo

V petek, dne 25. maja je okrajno glavarstvo v Velikovcu poslalo svojega zastopnika v Pliberk, da pouči številne komisarje, kako naj opravijo svoj posel pri ljudskem štetju 1. junija 1951.

Glede občevalnega jezika je imenovani gospod zastopnik oblasti zastopal mnenje, da naj številni komisarji zapišejo v rubriko „Občevalni jezik“ „vindiš“, ker ljudje itak ne znajo slovenski. Istočasno je opozoril številne komisarje, da naj prebivalstvo izrecno opozorijo na dejstvo, da ne zna slovensko, marveč le „vindišarski“. Za slučaj pa, da bi vendar kdo zahteval, da številni komisar zapiše v rubriko občevalni jezik „slovenisch“, tedaj ga je treba opozoriti na možnost, da se lahko pripeti, da bodo dotičnega izpraševali, če res zna pismeni slovenski jezik.

Vprašamo odgovorno oblast, kako se ta navodila strinjajo z odlokom notranjega ministerstva z dne 8. maja 1951, št. 75.818-7/51 (S. L.), kjer je izrecno na-

vedeno in zagotovljeno, da imajo ljudje pri popisovanju popolno svobodo in da so dobili predvsem številni komisarji v jezikovno mešanem ozemlju najstrožja navodila za objektivno postopanje in sicer v posebnem odloku z dne 25. aprila 1951 št. 70.211-7/51.

Ker smo take nekorektnosti predvideli, smo lani avgusta stavili pri notranjem ministerstvu zahtevo po paritetičnih komisijah. Seve notranje ministerstvo ni smatralo za potrebno, da naši zahtevi ugodi, ker se je po mnenju pristojne oblasti v deželi in državi itak pri vseh prejšnjih štetjih „korektno“ postopalo.

Sicer pa ne bi škodilo, če bi komisija tudi pri vseh onih, ki zapišejo nemški občevalni jezik, uvedla poseben izpit iz nemščine. Rezultati bi bili za oblast porazni!

Petrolejski spor

Perzijski ministrski predsednik je izjavil, da perzijska vlada ne more odobriti stališča britanske vlade, po katerem naj bi se o ureditvi petrolejskega vprašanja razgovarjali zastopniki brit. vlade z zastopniki perzijske vlade. Po mišljenju perzijskega ministrskega predsednika je to notranje vprašanje Perzije, ki naj bi ga uredila perzijska vlada direktno z zastopniki anglo-iranske petrolejske družbe.

Proti temu naziranju perzijskega ministrskega predsednika je v ponedeljek ostro nastopil v britanskem parlamentu zunanji minister Morrison, ki je dejal, da Velika Britanija nikakor ne more sprejeti naziranja perzijske vlade in da petrolejsko vprašanje ni samo notranje perzijsko vprašanje. Prizadeti so tudi važni angleški interesi. Temu naziranju se je v imenu britanske opozicije pridružil tudi bivši zunanji minister Anthony Eden.

Moskva odklanja

Kakor poročamo na drugem mestu lista, so zastopniki zapadnih velesil dne 31. maja predlagali Sovjetski zvezi, da se sestanejo dne 23. junija zunanji ministri štirih velesil v Washingtonu. Na ta predlog je pri 65. seji zastopnikov zunanjih ministrov v Parizu odgovoril v ponedeljek sovjetski zastopnik Andrej Gromiko. Po njegovi izjavi Sovjetska zveza zavrača predlog zapadnih velesil, ker po tem

predlogu ne bi bilo na dnevnem redu tudi obravnavanje vprašanja Atlantske obrambne zveze in vprašanje ameriških vojaških oporišč v raznih delih sveta.

Zaradi tega odklonilnega stališča Sovjetske zveze pa ne bodo prekinjeni v Parizu razgovori zastopnikov zunanjih ministrov za sestavo dnevnega reda konference zunanjih ministrov.

Pred osebnimi spremembami v vladi

Deželni zbor ÖVP za Tirolsko je na svojem povolitnem posvetovanju v Innsbrucku zahteval spremembe v državnem vodstvu stranke in osebne spremembe stranke v vladi. Tudi v drugih deželah so stavili podobne zahteve.

Razmerje med vladnima strankama se bistveno ne bo spremenilo. Vizekancler Schärff je zadnje nedeljo v imenu socialistov izjavil, da volitve 27. maja niso prinesle bistvenih sprememb; socialist je bil prezident in socialist je zopet prezident.

Zaposlitev v Avstriji narašča

V Avstriji je sedaj zaposlenih 1.979.000 ljudi. Posebno se je povečalo število zaposlenih v stavbarstvu in pri lesni industriji.

Steyerwerke hočejo zopet povišati proizvodnjo avstrijskih traktorjev, da bi mogli zadostiti naročilom iz države in inozemstva.

ljenja pa bo šel ob taki „rešitvi“ verjetno zopet preko vsega... dalje navzdol. Spet se bo ponavljalo: višje plače, — višje cene, — višje plače, — višje cene...

v parlamentu pa ima ÖVP največje število poslancev in bo zato tudi ta stranka določila kanclerja iz svoje srede.

Vojaška kriza v Grčiji

Vrhovni poveljnik grške armade g. maršal Papagos je odstopil. V tej zvezi so nekateri višji oficirji poskusili državni udar. Vlada je izvedla nekaj aretacij in se tudi potrudila, da bi maršal Papagos ostal na svojem položaju.

Vrhovno poveljstvo armade je prevzel kralj Pavel sam, ki si je dal predstaviti višje častnike.

Nove cene mleku

Gospodarski odbor ministrov na Dunaju se je v ponedeljek in torek posvetoval o določitvi novih cen za mleko in mlečne proizvode.

Ob zaključku lista sklepi še niso bili znani.

Textilije, perilo, delavske obleke
najbolj poceni pri

JULIUS SANTER

Gelovec - Klagenfurt, Domgasse 19

KRATKE VESTI

V Easington-u na Angleškem je po hudi eksploziji v tamošnjem premogovniku zasulo 81 rudarjev. Več dni so rabili, da so se prekopalni reševalci do mesta nesreče, vendar živnega niso mogli več nobene-
ga rešiti.

V Št. Vidu ob Glini se je 28. maja poročil v 98. letu svoje starosti gospod Alexander Lampel z 49 let staro ženo. On je najstarejši ženin v Avstriji, ob enem pa najstarejši meščan mesta Št. Vid. Kot pravijo je za svojo starost še zelo čil, kadri vsak dan svojo pipo in rad popije kak „kregelč“ piva, medtem ko vina ne mara.

Finančni minister je pred kratkim objavil, da je imela Avstrija v prvih 4 mesecih t. l. več dohodkov, kot jih proračun predvideva. Sedaj pa je pustil objaviti, da ima tudi veliko večje izdatke in da se je finančno stanje le poslabšalo, ter da še ne vedo, kako bodo krili primanjkljaj. Verjamemo, da bo hudo najti pravo pot, kajti ljudje zahtevajo znižanje davkov, uradniki pa višje plače.

Prošlo nedeljo so bile v Rimu slovesnosti za proglašenje papeža Pija X. blaženim.

V Galacu v Romuniji je bila že nekaj dni konferenca podonavskih držav, ki je obravnavala zadeve plovbe po Donavi. Zastopana je bila tudi Jugoslavija in opozovalci trdijo, da noče pristati na ruske predloge. Menda je Jugoslavija celo grozila s tem, da zapre plovbo pri Zeleznihi vratih, kar bi pomenilo konec plovbe po Donavi.

Namesto generala Körnerja, ki bo prevzel posle državnega prezidenta, bo postal župan Dunaja Franc Jonas, dosedanji mestni svetnik in šef socialistične stranke dunajskega mesta.

Angleški visoki komisar in poslanik na Dunaju g. Caccia se je mudil 1. junija na Koroškem. Obiskal je Ziljsko dolino, kjer si je predvsem ogledal dela za osuševanje, ki jih v glavnem financira ERP. Zanimivo je, da se je ta obisk vršil, ko je šele pred dnevi bil tukaj sam angleški zunanji minister g. Morrison.

Poveljnik angleškega letalstva je izjavil na neki tiskovni konferenci, da se ne smemo motiti in misliti, da ima le Zapad dobro orožje. Tudi Rusija razpolaga z vrsto dobrega orožja in je naloga zapadnih sil, da se čimbolj pripravijo. Za enkrat Rusija razpolaga z najboljšimi letali na raketni pogon.

Komisija za nadziranje in uravnavanje kreditov je določila, da dobi za leto 1951 avstrijska težka industrija 340 milijonov šilingov kredita iz sredstev Marshallovega načrta. S tem je pretežni del ERP-denarja namenjen za poddržavljeno industrijo, kajti težka industrija je večinoma državna. Važno je, da je avstrijska industrija po svojem obsegu in svoji zmogljivosti daleko večja kot pred letom 1939. Tem manj je razumljivo, da je naš gospodarski položaj tako slab.

LETALSKA ZVEZA

V Gradcu so se vršili razgovori med zastopniki Avstrije in Jugoslavije o upostavitvi zračnega prometa in sicer na črti Sušak—Gradec—Linz in Beograd—Gradec—Frankfurt v Zapadni Nemčiji. Ta zračni promet naj bi se začel 1. julija.

V JUNIJU BO MALIK PREDSEDOVAL VARNOSTNEMU SVETU

Jakob A. Malik, zastopnik Sovjetske zveze pri ZN, je v juniju prišel na vrsto za predsednika Varnostnega sveta ZN. Kot je znano Varnostni svet menja svojega predsednika vsak mesec. Vrstni red predsednikov določa abecedni seznam zastopnikov članic Varnostnega sveta. Malik bo nadomestil sedanjega turškega zastopnika Seliva Sarporja.

Politični teden

Občinske volitve v severni in srednji Italiji so bile sicer že prejšnjo nedeljo, vendar so se dokončni izidi zakasnili, tako, da nismo mogli v zadnji številki našega lista o njih poročati. Pisali smo, da gre za strmoglavljenje komunističnih občinskih odborov, ki so bili izvoljeni leta 1946. Od takrat pa se je razmerje med komunističnim in krščansko-demokratskim blokom spremenilo v korist slednjega in volitve v nove občinske odbore so bile iz demokratičnega stališča gledano, naravnost nujne.

Kdo je zmagal? O kaki pravi zmagi ali porazu je težko govoriti, toda nekomunističnemu bloku je uspelo svoje položaje izboljšati in postaviti svoje občinske odbore v številnih novih občinah. Od velikih mestnih občin pa so odbori v Benetkah in Genovi prešli v nekomunistične roke.

Bralcu v boljše razumevanje je treba povedati, da so bile volitve 1946. leta izvedene tako, da je v občinah, ki so imele manj kot 30.000 prebivalcev, dobila stranka, ki je zbrala največ glasov, štiri petine vseh odbornikov. V mestih nad 30.000 prebivalcev, pa so se odborniki razdelili med stranke po proporcionalnem sistemu. Na zadnjih volitvah pa so le v mestih pod 10.000 prebivalci glasovali po starem načinu, v vseh drugih večjih mestih, pa je večinska stranka dobila dve tretjini vseh odbornikov.

Novo pri zadnjih volitvah je bilo tudi to, da so se manjše stranke mogle povezati v skupen blok in potem v slučaju zmage si odbornike razdeliti med seboj po številu glasov, ki so jih dosegle. Ta volilni način je omogočil, da se je volilec mogel izreči proti levemu bloku, ne da bi mu bilo treba glasovati za krščanske demokrate, (če je liberal, republikanec ali neofašist). Na ta način sta v veliki večini občin nastopila dva bloka: levi in sredinsko-desničarski.

Izid volitev pa po vsem videzu ni povsem zadovoljil za nobenega od obeh. Oba namreč slavita zmage. Resnica bo pač ta, da levi blok na številu glasov ni utrpel izgub, pač po vsled skupnega nastopa protikomunistične stranke dobile večino v številnih občinah, ki so jih do sedaj upravljali komunistični očetje.

Kot povsod v Evropi, tako raste tudi v Italiji spoznanje, da je le s povezavo vseh ne- in protikomunističnih sil mogoče računati na volilni uspeh.

Nekako slično sliko bodo predstavljale tudi francoske volitve, ki bodo 17. junija. Tudi tam je volilna borba že na višku in tudi tam imajo največji vpliv zunanje-politične parole. V tej zvezi se bomo ustavili na posarskem vprašanju. Ta obmejna pokrajina je bila nemška, po zadnji vojni pa je proglasila neke vrste avtonomijo in se ne priznava niti k Nemčiji niti k Franciji. To je blo storjeno s privoljenjem zaveznikov. Na to, po rudnih bogastvih najbogatejšo deželo v Evropi, seveda Nemci ne morejo kar čez noč pozabiti in kljub podpisu Schumanovega načrta, po katerem bi Francija in Nemčija skupno izkoriščali posarsko premogovno in jeklarsko industrijo, pride vedno do prerekov med premagancem in zmagovalcem. Tako Schuman kot Adenauer sta resnična in idealistična zagovornika sodelovanja med Francijo in Nemčijo, imata pa hude težave v lastnih hišah z nepoboljšljivimi prenapetostmi. In prav v francoski sedanji volilni borbi se je zgodilo, da je posarska vlada dobila neka grozilna pisma, za katera so domnevali, da izvirajo iz krogov pangermanistične posarske „demokratične“ stranke. Schuman je predsedniku posarske vlade poslal ostro pismo in tudi na volilnih zborovanih nastopil proti „nacističnim“ strujam. Z ozirom na to je bila „posarska demokratična“ stranka prepovedana, kar pa je spet dalo povoda, da je nastal krah v bonnskem parlamentu in je Adenauer prav tako kot prej Schuman govoril zelo ostre besede proti Francozom. Vse skupaj pa bo le bolj prehodni pojav v dokaj zapleteni domači in zunanje-politični atmosferi in Schuman in Adenauer bosta svoji barki že spet uravnala v tok sporazumevanja in sodelovanja.

V Parizu se namestniki zunanjih ministrov nič več ne sestajajo, ker zapadni zastopniki niso mogli sprejeti sovjetske

zahteve, da bi se na konferenci govorilo tudi o Atlantskem paktu. Ta pakt je po njih mnenju izključna zadeva dvanajstih članic podpisnic, ki pač menijo, da niso dolžne s Sovjeti kramljati o teh zadevah. Da pa ne bi izpustili možnosti za nadaljnja pogajanja so zapadne velesile predlagale sovjetski vladi sestanke štirih zunanjih ministrov, ki naj bi se vršil konec junija v Washingtonu.

Tam naj bi ministri nadaljevali, kjer so njih namestniki v Parizu končali.

Razen avstrijskih volitev državnega predsednika, katerih izid je v vsej evropski javnosti vzbudil veliko zanimanje, kaj posebnega ni zabeležiti. Države Atlantskega pakta dobivajo iz Amerike pošiljke vojaškega materiala za ojačanje njih obrambene sile. Mnogo se govori in piše o Španiji, katero je treba pritegniti v evropsko obrambno fronto, katere jugovzhodni odsek naj predstavljajo Turčija, Grčija in Jugoslavija.

Iz ljudskih demokracij Kominforma je malo slišati in vse vesti pridejo pač iz tega ali onega tabora. Morda se bo kdo spomnil imena Arpad Szakatis. Postal je pred tremi leti ogrski ministrski predsednik, pred kratkim pa ga je vojno sodišče obsodilo na 20 let prisilnega dela. Szakatis je bil svoj čas voditelj madžarske socialistične stranke in zagovornik tesnega sodelovanja s komunistično stranko. To sodelovanje je tudi izvedel. Potem je postal ministrski predsednik, lani je iz zdravstvenih razlogov odstopil, letos pa je prejel 20 let prisilnega dela... Ministrski poklici v zadnjih desetih letih so več kot tvegani.

Glavno pozorišče svetovnega konflikta, pa po vsem videzu ni več Koreja (vsaj zdaj), temveč Perzija. Tudi tam gre za

zgjol „notranje“ zadeve, toda senca sovjetskega strica je kar dobro vidna. O Perziji smo v zadnjih tednih že pisali. V bistvu ni nič novega, toda odmev, katerega je napovedano poddržavljenje perzijskih petrolejskih polj imel po vsem svetu, je tako močan, da je danes vsa pozornost obrnjena na to državo. Po umoru ministrskega predsednika Razmare je prevzel vlado nacionalist Mossadek in tisti, ki so mu pomagali do oblasti, sedaj javljajo svoje račune. Nacionalisti zahtevajo poddržavljenje anglo-perzijske petrolejske družbe in izgon Angležev iz dežele. Mossadek želi in stremi za istim ciljem, toda zaveda se nevarnosti, v katere bi utegnili pasti država v slučaju oboroženega spopada z Anglijo. Niti Sovjeti niti Amerikanci ne bi držali rok križem in njih računi bi se kot na Koreji, poravnali na perzijski koži. Seveda je čez noč prišla na dan vsa zoprna kolonialna politika Angležev prav tako kot koruptni sistem perzijskega vladajočega sloja. Pri vsem tem gre pa vendarle za petrolej, katerega Zpad tako zelo potrebuje. Zato je Truman poslal dvoje pisem. Prvo Mossadeku, drugo Attleeju. Obema je verjetno svetoval, naj se sporazumeta. Če ne, bo v Teheranu ulica prevladala, potem bo tudi Mossadek popustljivejši, Angležem pa tudi mnogo drugega ne kaže.

Na Koreji javlja glavni štab UNO sil, da ne zasleduje več sovražnika. Preko-račenje 38. vzporednika je prineslo dragocene izkušnje in morda je na mestu, če se zdaj korejski konflikt prepusti politikom v reševanje. V tem smislu je tudi govoril generalni tajnik UNO, Trygve Lie. Zanimanje za Korejo je na obeh straneh občutno padlo. To pa je tudi vse, kar je mogoče zdaj ugotoviti.

Tibet se je vendarle vdal

Peking je objavil, da je bil sklenjen sporazum med komunistično Kitajsko in Tibetom. To pa pomeni, da se je komunistom v Tibetu posrečilo, uspešno zaključiti akcijo. Res je, da Mao-Tse-Tungove čete niso preplavile strehe sveta, morda iz ozira do Indije; morda pa so bile tudi težave praktičnega značaja krive, da so se kitajske komunistične čete ustavile tik pred prestolico Dalai Lame. Vendar pa je Peking dosegel s svojim napadom na Tibet vse, kar je želel.

Tibet je pristal na to, da se spremeni v kitajsko pokrajino, pristal je, da bo komunistična Kitajska izvajala nad njim vrhovno oblast in da bo nadzorovala njegove zunanje zadeve. Kitajska pa je Tibetancem zajamčila krajevno avtonomijo in priznala Dalai Lamo za tibetanskega duhovnega in političnega voditelja. Na videz ta sporazum ni podoben drugim sporazumom take vrste.

Toda dejansko ima ta sporazum mnogo več skupnega z današnjo prakso Sovjetske zveze, ki dopušča svojim podložniškim državam navidezno samostojnost.

Komunistična Kitajska bo dejansko izvajala nad Tibetom svojo oblast, ne da bi ji bilo treba nadomestiti zapleteno teokratsko oblast, ki zdaj tam obstoja. Odkrit upor ne bo mogoč, ker bodo tibetanske čete pod kitajskim nadzorstvom; pasivni odpor duhovne oblasti Dalai Lame pa ne bi zadel le ob orožje komunističnih vojakov, temveč tudi ob namene in dejavnost Pančen Lame, ki je drugi verski poglavar Tibeta in velik prijatelj Kitajske. Ta se bo sedaj v kratkem vrnil iz svojega izgnanstva. Komunisti najbrž računajo, da bo vladal med obema verskima voditeljema hud spor. Zato Tibetanci ne bodo zmožni enotno nastopiti proti komunistični Kitajski.

Pismo iz Avstralije

Benalla, 16. V. 1951

Gospod urednik!

Moram Vam najprej sporočiti, da časopisi prihajajo v redu, manjkali sta le 2 številki „Naš tednik-Kronika“, kateri pa morda še dobimo, ker se je že večkrat zgodilo, da ne dosepejo točno po redu. V slučaju, da ne bosta dospeli, Vam v prihodnjem pismu sporočim. Mohorjevih knjig na žalost nismo prejeli. Čudno, kam so se zgubile ali založile. Zelo težko jih že pričakujemo.

Pisala bi Vam bila že poprej, a sem precej zaposlena, enako tudi Marta, ker ima mnogo učenja. Lahko si predstavljate, da niso to „mače solze“ študirati vse predmete, katerih je v gimnaziji precej, v angleškem jeziku. Pouk traja cel dan, tako da samo večer ostane za učenje in to je precej naporno. Tukaj ima gimnazija samo 5 razredov (vel. matura) in v tem kratkem času je treba predelati isto snov, za kar je pri Vas časa 8 let.

V naši novi domovini je sedaj jesen, kmalu bo nastopila zima. Mesec maj, najlepši mesec, izgleda tukaj precej žalostno. Listje rumeni in odpada. Travniki, poprej skoraj posušeni, so sedaj ozeleneli in

trava, katera je radi suše popolnoma izginila (na mnogih krajih so jo požgali sami) sedaj že zeleni, ker je vreme deževno in bolj hladno. V Avstraliji nihče ne kosi trave, saj tudi ne rabijo sena, s katerim bi krmili živino, ker ta ostane vedno na paši, tudi pozimi. Poleti, ko je skoraj vse suho, se hrani živina s suho travo, katera zraste pozimi in pomladi do 1 m visoko, pa se od vročega sonca popolnoma posuši.

Jesen in zima sta skoraj enaki z ozirom na temperaturo. Največ je + 4°C, to je že strašno mrz, snega ni, razen po hribih, kamor se hodijo domačini smučati. Povsod so znani kot navdušeni športniki zato tudi v smučanju nočijo zaostajati za drugimi narodi. Za nas Evropejce tukaj zime sploh ni, a zebe nas kljub temu, ker v stanovanjih ni peči. V splošnem moramo reči, da je mrzlo samo takrat, kadar po dežju začne pihati mrzel veter, (pri nas bi mu rekli burja) in ta nas prepriha do kosti. Čim pa posije sonce, je zopet toplo.

Prisrčne pozdrave iz daljne Avstralije pošilja Vam in vsem bralcem „Našega tednika“ Družina Z.

Doma pa so slepi!

Pretekli teden so v avstrijskem parlamentu zopet govorili o položaju nemške manjšine v Južnem Tirolu. Ob tej priliki so vse stranke, tako OeVP, SPOe kot VdU govorili o tem, kako ima vsak pravico do izobrazbe v materinem jeziku tako v osnovni šoli, srednji in višji šoli in da Italija to ne upošteva. Taki govori v parlamentu so res hvale vredni, samo ne razumemo, kako se isti ljudje morejo vpregati za to, da bi pri nas odpravili še zadnji košček slovenskega pouka v šoli. Menimo, da bi se morali zavedati, da so minili časi, ko je pravica bila „le nemška“ in so jo izvajali tako, da je nemški narod, oziroma njegovi predstavniki, imel tudi „pravico“ ubijati drugo narodnost! Stari Rimljani so rekli: hic Rhodus, hic salta! Torej, gospodje demokratični poslanci, pokažite, da materina beseda velja kot sveta tudi na Koroškem, ne le v Južnem Tirolu!

ANGLIJA IN ČEŠKOSLOVAŠKA

Britanska vlada je poslala češkoslovaški vladi spomenico o obratovanju letalske službe, ki ju opravljata britanska letalska družba British European Airways Corporation ter družba Češkoslovaške državne letalske proge.

V spomenici sporoča britanska vlada, da se čuti družba „British European Airways“ prisiljeno prenehati s svojo letalsko službo na poti v Prago od 31. maja 1951 dalje.

Kot vzrok temu navaja spomenica, da si Češkoslovaške oblasti že dolgo časa dejansko prisvajajo monopol nad letalskimi prevozi med Češkoslovaško in Veliko Britanijo v izključno korist Češkoslovaški državni letalski družbi.

Poleg tega so češkoslovaške oblasti stalno ovirale urad britanske letalske družbe v Pragi. Oblasti so celo ustraševale, aretirale in zasliševale češkoslovaške državljane, ki so bili zaposleni v tem uradu. Te stvari so se stopnjevale tako daleč, da britanska družba „British European Airways Corporation“ ne more več vzdrževati urada v Pragi.

Končno sporoča britanska vlada, da ne more več dovoljevati Češkoslovaški državni letalski družbi, da bi opravljala letalsko službo med Čehoslovaško in Združenim kraljestvom po 17. juniju 1951.

AMERIŠKE DIVIZIJE ZA EVROPO

Ameriško obrambno ministrstvo sporoča, da bo konec junija ali v začetku julija odpotovala v Evropo druga ameriška oklopna divizija, ki bo dodeljena oboroženim silam Atlantske zveze. Druga oklopna divizija je prvič nastopila med drugo svetovno vojno leta 1942 pri Casablanci. Divizija je bila tudi prva ameriška enota, ki je dosegla Berlin. Polnoštevilna oklopna divizija šteje 15.973 častnikov in mož.

Sredi maja je odpotovala v Evropo četrta pehotna divizija, ki šteje v celoti okrog 18.800 mož. Že preje je bila v Evropi prva ameriška pehotna divizija, zasedbenih čet pa je tudi za eno divizijo. Poleg teh čet bo poslala Amerika v Evropo še dve diviziji, da bo tako zaključeno število šestih ameriških divizij, katere so določene generalu Eisenhowerju.

SEJA DEŽELNEGA ZBORA

Tik po volitvah se je dne 29. majnika še v volilnem vzdušju sestal koroški deželni zbor.

Deželni zbor je obravnaval starostno zavarovanje za trgovce in obrtnike. To vprašanje je postalo predvsem važno, ker je mnogo starejših obrtnikov in trgovcev zgubilo svoje prihranke radi vojnih in povojnih razmer in so sedaj navezani na javno socialno skrbstvo.

NOVA GORSKA POT

Pred 14. dnevi so oficijelno predali prometu novo cesto v občini Bela pri Zeleni Kapli. Tako je dobila Plaznica pošteno zvezo z glavno cesto. Stroški so znašali 260.000 šil. Od te vsote sta plačali dežela in država 182.000 šil., zainteresirani kmetje pa ostali znesek.

Pri gradnji ceste ima velike zasluge g. Tone Gril, p. d. Jegart, ki je predvsem pri oblasteh izvršil vsa posredovanja.

„Zlatakopi — Goldsucher“

Pod gornjim naslovom je izdala tvrdka Schöningh na Dunaju knjigo, ki jo je spisala Bachman. Iz knjige na vsaki strani odseva globoka pobožnost in resno katoliško versko prepričanje.

Ze so Baragovo življenje opisovali drugi z velikim navdušenjem, ta spis pa se odlikuje po svoji temeljitosti. V tej knjigi so vpoštrevani vsi viri, kolikor jih je mogoče najti. Vpoštrevani so pisatelji, ki so kdaj pisali kaj znamenitega o ljudeh in krajih, v katerih je živel, delal in trpel naš Baraga, kri iz naše slovenske krvi, ki je svetemu možu dala izrednih moči, telesnih in duševnih, da je bil kos dani mu nalogi delovati kot misijonar v mrazu in pomanjkanju, ki ga navadni človek ne bi bil mogel prenašati. Ta knjiga je slavospev katoliške ljubezni, ki vse preмага in vse pretrpi, vse prenese in vse žrtvuje v ljubezni do neumrljivih duš, katere so toliko vredne, da niti ves svet ene ne odehta pred Bogom.

Založnik je označil to knjigo kot roman! Toda v tej knjigi o kaki človeški svetni ljubezni ni govora. Če je ta spis roman, potem so roman tudi Zgodbe apostolov.

Sveti Pavel, apostol poganov, se ponaša s svojim trpljenjem, ko piše: „So služabniki Kristusovi? V nespameti govorim: jaz še bolj! S trudi čez mero, z ječo čez mero, z ranami v izobilju, s smrtno nevarnostjo pogostoma. Od Judov sem petkrat dobil po eno manj ko štiri-deset. Trikrat sem bil šiban, enkrat kamnan, trikrat se je ladja razbila, s katero sem se vozil, noč in dan sem prebil v globokem morju. Mnogokrat sem bil na potih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnostih pred neverniki, v nevarnosti v mestih, v nevarnosti v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnjivimi brati. V trudu in naporu, v pogostem bdenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti. Vrhutega imam opravek in skrb za vse cerkve“ (II. Korinčanom 11.)

Besede sv. Pavla bi nam mogel Baraga ponavljati kot kruto resnico. Ker pa junaški misijonar sam teh stvari ni zapisal, smo dolžni mi to napraviti zanj in svetu povedati, kaj je Baraga nam in svetu, ki vse dobrote tako hitro in lahko pozabi.

Baragov životopis je odlomek iz cerkvene zgodovine naših dni. Iz zgodovine, ki ni tako oddaljena, kakor zgodbe svetega Benedikta ali sv. Frančiška, ali zgodbe iz mučeniške dobe. Tiste zgodbe so

bile setev, iz katere so rasti krščanski rodovi. Za našo dobo je zopet treba takšnega semena, to pa so solze in srage Baragove in drugih misijonarjev naših dni. To je sad katoliškega nauka, treba je svetu pokazati nekaj teh sadov, da spozna resnico in jo veruje.

Baragova nova knjiga je neko globoko pobožno premišljevanje za verno ljudstvo. Knjiga pa je tako zanimivo pisana, da bo brez dvoma navduševala našo narodno mladino.

Na Japonskem so pred leti v ljudskem gledališču predstavljali zgodbe japonskih mučnikov v 16. stoletju. Misijonar je na to v misijonski šoli vprašal dečka: „Kaj pa hočeš ti nekoč postati?“ In deček je odgovoril: „Mučenik!“ Tako so se šolarji navdušili za sveto junaštvo mučnikov. Ni dvoma, ko bo mladina brala te ganljive zgodbe, ta zgled junaške čednosti, vzljubila bo sveto vero in krščansko ljubezen, ki se je rodila iz te vere.

Nemci, ki so to knjigo izdali, imajo še poseben namen: Tudi Baraga je potreboval za svojo neizmerno delovanje svetnih sredstev, to je denarne pomoči. Te mu je dala Dunajska misijonska družba („Leopoldinenstiftung“). Hči cesarja Franca I. je postala cesarica v Braziliji, pa je tam kmalu umrla. Na cesarjevo pobudo so v spomin umrle cesarice ustanovili društvo, katero naj bo misijonom v pomoč. Ta ustanova je bila Baragi na razpolago. Politiki naših dni hočejo Američane opozarjati, da se je ameriška kultura in bogastvo gradilo s pomočjo naših ljudi in iz naših darov.

Kaj Baraga pomeni, sta morebiti najlepše povedala dva moža, ki sta velikega misijonarja spremila do groba: eden je bil župan mesta Marquette, drugi pa poglavar rdečega plemena, med katerimi se je bil Baraga naselil.

Župan je dejal: „Danes ne pokopavamo samo misijonarja in škofa, danes žalujemo iz vsega srca, ker smo izgubili moža, ki nam je bil Oče! Nikogar, ne enega človeka ni med nami, kateremu ne bi bil Baraga že izkazal dobrote. On ni oznanjeval le evangelij, dajal je kruh lačnim, piti je dajal žejnim, nage je oblačil, bolnike obiskoval, tujce prenočeval, jetnike reševal, mrlične pokopaval. Vse to nešteto krat. Neuke je učil, žalostne tolažil, grešnike je opominjal in jih je zopet sprejemal. Ko se mu je godila krivica, je potrpel in odpustil vsem, ki so mu delali krivico. Vsem je bil priprošnjen pri Bogu. Vdovam je bil pomočnik, sirotam (Nadaljevanje na 4. strani)

žni je prigoljufal toliko premoženja, da je prodal svojo trgovino gospodu Moricu Mandelu in odšel kot zasebnik z vso družino v mesto, in končno je občinski redar dobil po vplivni protekciji neko dobro mesto pri železnici in se zato poslovil iz Treštic. Zdej pa ima priti novi gospod župnik.“

„Potem pa vas je Bog tam hentano premešal,“ so se čudili poslušalci, ki jim je bajtar vse na široko in dolgo popisal.

„Od kod pa pride vaš župnik?“ je nekdaj vprašal.

„Z drugega veleposestva, s hribov prihaja. Tam je bil za kaplana in nagrabiti si je moral lepih denarjev. Gospodarstvo si ureja — resnično povedano — bogato. Par vrancev, nekaj glav goveje živine, kure in ostala drobnica — vse je že pred njim prišlo po železnici. V župnišču mu že en teden gospodarita oče in sestra, malce iznakažena, toda drugače okretna kakor martinček.“

„No, pri vas pač ne bo imel z rožami postlano, pokojni gospod župnik je veliko pretrpel, saj ste ga dovolj trpinčili,“ se je vrnil v pogovor mešetar Vrtiček, ki je takoj nastavljal ušesa, če se morda ne bi dala skleniti kaka kupčija, ko gospod župnik na novo ureja svoje gospodarstvo. Zato je vprašal, da ne bi zgubil prilike: „Kdaj pa nastopi službo?“

„Pravijo, da drevi; toda gotovega ne vem nič, mi se za to ne brigamo,“ je ošabno dodal in srknil dolg požirek.

„Kaj ga niti sprejeli ne boste?“

„Ne. Naš gospod župan Bohač je dejal, da kot svobodomiselná občina župnika ne smemo slovesno sprejeti, to se baje ne spodobi.“

ZDRAVSTVO

Rman, kralj zdravilnih rastlin

Nekoč je rekel neki sloviti zdravnik: „Ako bi ljudje vedeli, kakšne zdravilne vrednosti vsebuje rman, bi ga ne manjkalo v nobeni hiši!“

Rman ima še druga imena. Pravijo mu tudi krvávník, jermanec, škoreča, škrotovec, ruja in skorocel. Latinsko ime je Achillea millefolium, ki nam pove, da je ta rastlina bila že znana v starogrških časih, ker jo je uspešno uporabljala starogrški junak Ahil.

Ako hodite v poletnem času ob ali po travnikih, bodele videli rman skoroda povsod v velikih množinah, tako da izgledajo včasih travniki, kot da so pobarvani od pisanih rmanovih cvetov. Radi svojih, na vse strani daleč naokrog razpletelih korenin, se bujno širi in množi.

Steblo je pokončno in nekoliko kosmato, listi so suličasti in narezljani, cveti pa so beli ali pa rdečkasti. Julija in avgusta jih lahko vidite v najlepšem cvetju, ako jim ni ostra kosa porezala že cvetočih glav. Pa bodo rastlinice v otavi spet ozelenele in se bodo spet razvele ter nas razveseljevale notri do hladnega oktobra. Izgleda, kakor da je mati narava posejala rman — ki kraljuje med zdravilnimi rastlinami — v bližino poti ali ceste, da ga ne more zgrešiti, kdor ni slep. Tu se spomnimo na besede slavnega slovenskega pesnika, ko je napisal: „Glej, stvarnica vse Ti ponudi, le jemati od nje ne zamudi!“ Tako je tudi z rmanom. Kajti, kdor ga pozna, ga ne more zamuditi, ker ga lahko nabira skozi dolge mesece v poletnem času, pa tudi že pred cvetom, od aprila do junija. Oboje, list in cvet, je velike zdravilne vrednosti. Cvete glavičve posušimo najbolje v senci, enako tudi liste, da obdrže svojo barvo in tudi svojo moč. Listje in cvetje shranimo na suhem prostoru v papirnatih ali platnenih ovojih ali zaprtih posodah in škatljah, da ne izgube svojih zdravilnih snovi in da ne splesne! Kajti rman vsebuje precej eteričnega olja in še mnogo drugih, predvsem grenkih snovi. Ako zmečkaš liste med prsti, začutiš jak, oster duh po balzamu, ki nekoliko spominja na kafro. Rmanu pripisujejo jako mnogo zdravilnih uspehov, ker vpliva tako blagodejno na krvni obtok in na kri samo, kar ga opravičuje kot izborno zdravilo pri motnjah prebavnih organov, pri gih-tu in revmatizmu ter pri krvavitvi pljuč, črevesja, maternice in mehurja, kakor tudi pri zlati žili ali hemeroidih. V novejšem času ga posebno čislajo kot zdravilo pri izmeni snovi (Stoffwechsel).

Bolniki, ki trpe na slabih živcih, ne-

vrasteniji, nervoznem utripanju srca, nespečnosti in na sklerozi, se počutijo sčasoma zelo pomirjeni in okrepani, ako so dalje časa jemali rman. Tudi pri zasliženih pljučih ali pri bronhialnem katarju, pri jetiki in pljučnici rman odlično deluje, posebno, ako rmanu dodamo še nekoliko lapuha, trpotca, lučnika in vijolice.

Gotovo bo ta ali oni pomajal z glavo, češ kako je vendar to mogoče, da je rman, ta travniški plevel tako silno zdravilen in to kar pri celi vrsti bolezni! Razlagati si moremo to njegovo lastnost samo na ta način, da mora vsebovati ta rastlina poleg že omenjenih snovi še mnogo drugih, za zdravje neobhodno potrebnih sestavnih delov, ki pa jih do danes še ne poznamo, toda jih bo medicinska veda prav gotovo prej ali slej razkrila, kot se je to zgodilo z odkritjem vitaminov, raznih gliv kot n. pr. penicilina in še mnogih drugih, danes še v povozju se nahajajočih kemičnih sestavin. Rastlinske snovi, ki jih najdemo pri rmanu, delujejo liki vitamini in hormoni na kri in njeno cirkulacijo. Saj je kri nosilka vseh teh zdravilnih drobcev in jih prenaša v vsako stanico in v vsak organ ter v vsako žlezo. Na ta način obnavlja, čisti in osvežuje celotni organizem.

Kako pa jemljemo rman? Najboljše v obliki čaja! Eno žlico posušenih listov (in tudi cvetov) samo poparimo, da bi s predolgim kuhanjem ne uničili preveč vitaminov in hlapnih olj. Nato odstavimo in pustimo lonček pokrit na toplem prostoru (na štedilniku) približno 10 do 15 minut, da topla voda počasi izvleče vse važne sestavine iz rastline. Tak čaj pijemo po dva do trikrat na dan po eno šalico, po možnosti na prazen želodec. Priporočljivo pa je vedno, da dodamo rmanu še nekoliko griževnjaka (taužentroz), nekaj šentjanževke, mete in preslice, kadarkoli ga pijemo pri omenjenih boleznih — razven pljučnih, za katere velja že prej omenjena mešanica z lapuhom, trpotcem, lučnikom in vijolico.

V smislu besed onega slovitega zdravnika, omenjenega zgoraj, je tudi moj nasvet, naj bi ne manjkalo rman v nobeni hiši!

Dr. K.

VABILO.

V nedeljo dne 10. junija ob 3 popoldne priredi cerkveni pevski zbor št. Martin-Dholica na Ravnah pri Rožku PEVSKO PRIREDITEV na prostem pri gostilni Zeichen.

Vsi pristrčno vabljeni!

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 18. NADALJEVANJE

Po čudnem naključju se je zgodilo, da se je v enem letu v Trešticah v družabnem življenju veliko spremenilo.

„Vse, kar ima pri nas kaj veljave, imamo zdaj novo,“ se je bahal okajeni bajtar Jina iz Treštic v okrajnem mestu, kjer je plačal neko globo na sodišču in se ustavil v krčmi „pri Karlu IV“, da zalije svoje jezo.

„Kaj vse pa?“ so vedečno vpraševali gostje iz okoliških vasi.

„Vse pravim, od ravnatelja na veleposestvu do redarja.“

In Jina ni lagal. Ko je gospoda upravitelja nenadoma ubila srčna kap, je gospod grof premaknil figure na grajski šahovnici. Najstarejšega oskrbnika je povišal, toda odpravil je stari naslov „upravitelj“ in ga zamenjal z novim, zvonejšim imenom „centralni ravnatelj“.

„Po hudih bojih — ko je stari šolski upravitelj stopil v pokoj — je zasedel njegovo mesto mlad, energičen mož. Tamkajšnji okrožni in veleposestniški zdravnik se je z neko nalezljivo boleznijo okužil in v dveh dneh je bil na parah. Iz praške bolnišnice so sem poslali mladega eksternista. Poštar se je nepričakovano odselil nekam na višje mesto in v Trešticah smo dobili gospodično poštarjo. Pivovarnar je izmenil v krčmi, ki jo je imel v najemu, natakarka; trgovec Ma-

„Spodobi, ne spodobi,“ se je zarežal Vrtiček. „Vsaj tisti, ki so rajnega okradli še po smrti, bi morali iti k sprejemu iz hvaležnosti.“

„Seveda morali,“ je uslužno pritegnil Jina in je takoj, ne da bi ga bilo treba spodbujati, radovednim poslušalcem razkladal: „To vam je bil dirindaj v župnišču. Kradel je, kdor je roke imel. Kradla je gospodinja, služkinja, hlapec, cerkovnik, grobar. Pa kaj! — je zamahnil Jina z roko, — „naj si privoščijo. Saj je prijateljstvo ostalo še dovolj, koliko tisoč so si še razdelili! Naša župnija ima dohodke kot veleposestvo. Nad sto oralov zemlje ima, pa kakšne zemlje! Polovico obdeluje župnik, polovico dajejo v najem. Pravijo, da bo tudi novi tako pustil, toda kdo ve. E saperlot,“ je zdajci Jina pogledal na uro, „kako v gostilni čas brž teče, že gre na poldne, jaz pa tu klobasam,“ in takoj je poklical: „Hej, oštir, plačami!“ ter vlek iz žepa denarnico in se naglo poslovil.

Ob tem času je Trešticah skozi stara, zvežena vrata pridrdrala čisto nova kočija. Pred njo se je vzpenjalo par triletnih kakor gavrani črnih konjičev in na njih se je lesketalo jermenje. Tako iskro so stresali glave in grizli brzde, da jim je bela pena padala od gobcev, s kopiti pa so bili po vlažni zemlji, da je kamenje in blato frčalo od njih. Na prednjem sedelu, nekoliko naprej sklonjen, je držal povodec stari Holoubek. Njegovo kmečko srce mu je vriskalo od veselja, ko je videl svoje vrance, kako se vzpenjajo in sučejo, nič drugega ni v tem trenutku ne videl ne slišal. „To so bo naš gospod čudil, kako lepo sem mu vse uredil,“ je ra-

slo v njem veselje in zanos, „pa tudi materi bo všeč,“ se je spomnil, da prideta oba hkrati in da gre na postajo, da ju pripelje domov. Niti sanjalo se mu ni, da bi morda moral biti kak slovesen sprejem, da bi se spodobilo, da bi prišel gospod upravitelj, gospod patronatni komisar in župan v kočiji po svojega duhovnega voditelja in oskrbnika, da bi ga sprejeli in uvedli v svojo sredo.

Niti župnik Holoubek ni kaj takega pričakoval. Mirno je gledal skozi okno pri vagonu po širni, rodni polabski ravnini, po zlatem pasu češkega kraljestva — kakor daleč je segalo oko, je videl samo kakor miza gladko ravnino, nikjer grb, nikjer ledine, pušče, niti kotanj, ne listnatih gozdnih zaplat, ki so zdaj na jesen rjave, nelepe; videl je le zdruzo reke, ki se je leno valila, kakor da v njej ne bi tekla voda, ampak svinec. Po ravnih, razvoženih cestah so se gugal s sladkorno peso naloženi vozovi, na široširnih poljih, kakor da tod meja ne poznajo, je še zelenela sveža sladkorna pesa kakor zimzelen. Povsod so jo obrezovali, metali v kupe in jo v koših znašali. Vasi so se pogosteje vrtele ob vlaku kakor v gorah, bile so lepše zidane, toda vidno manjše od Markova ali Bučin. Tu in tam je molel proti slepemu nebu visok dimnik tovarne, cukrarne ali pivovarne.

„Drug kraj!“ je mislil Holoubek in gledal, kako se oblaki sivega dima dvigajo po kalnem zraku in se mešajo z visoko plavajočimi soparami in meglo. Tudi njegova mati je vse z zanimanjem opazovala, kar se je sukalo v četverokotu okna ob železniškem tiru, videla je velike črede pasočih se krav in telic in je menila:

EMILIJAN CEVC:

MIZA

Miza. Tiha družica našega življenja, lepa, težka miza — nisem se zavedel tvoje dobrotnosti, dokler nisem stopil v hišo, kjer te ni bilo.

Bilo mi je nekako tako kot pri pogrebu.

Težek duh po prahu in dimu se je skrivajo pod nizkim stropom. Vse je bilo prazno. Le razbito steklo je ležalo po tleh in umazane cunjice. Izba je bila pusta in mrtva kakor srcé brez ljubezni. Zelja, da bi se oko nekje odpočilo, da bi telo našlo nekaj, ob čemer bi začutilo svojo razsežnost, me je bolela v zadnjem vlakencu telesa in ni našla izpolnitve. Nekaj tujega, sovražnega se je gnetlo v nizki izbi, da je postalo človeku od obupa grenko v ustih. Moral sem stopiti pred hišo, kjer sem sedel na razpadajoči rob vodnjaka. Družbo mi je delal pokvečen kozolec, osamela, starikava jablana, ki je rodila le še kakor oreh debele sadove, in gozd nad rebrijo, čez in čez poraslo z brinjem.

Da, šele kadar človek kaj izgubi, začuti pravo vrednost izgubljenega. Takrat ti je pri srcu, kot bi umrlo ljubo bitje.

Šele tedaj sem zopet občutil pravo človečnost, ko smo od nekod privlekli mizo ter jo postavili v kot med okni nasproti peči. Tedaj je prostor nenadoma zadihaval v pradavnem, težkem življenju kakor žival, ki se prebudi ob prvi zarji in vidi, da za jutranjimi gorami rdi mladi dan. Tako mora biti mornarju, ki so mu oči pijane od večne ravnine morja, ko se spet znajde v pristanu. Najzakotnejša krčma ga osvobodí omotice, z vso svojo bitjo se oklene slehernega trdnega oprimka... Zadihal sem praznike in mir počitka po delu ter mere lastnega telesa. Življenje je dobivalo zveste, stare oblike.

Toda to je že davno, da bi bil pozabil, če ne bi ostala v srcu neka bolečina, nekak nagonski strah pred praznino... Kaj ti s srcem se ni šaliti.

Tu je miza, na katero se morem nasloniti, kamor lahko položim kruh in postavim kozarec, miza, ki nas veže v občestvo ljudi, izdelana po merah človeškega telesa, po meri naših kretenj in pregibov... Če stojim, mi sega do bokov, da se lahko uprem nanjo z dlanmi. Če sedem, mi sega do srčne jamice. Del svoje podobe smo položili vanjo.

Močna miza, gladim te kakor lepega konja in nikoli se ne morem dovolj naužiti tvojih lepih oblik. Trdno stojiš na štirih nogah kakor žival, ki zvečer pije na potoku. Noge so ti povezane z močnimi lenarti, na katere lahko denem utrujena stopala. Stoli okoli tebe so kakor otroci ob materi in klop je kakor mostič pod skalami na poti v planino. V tvojem predalu je bel prt. Slovesni nedeljski prt. Njegovi zgibi diše po soncu in kruhu. — Nič ni lepšega na svetu, kakor so nedeljska in praznična jutra, ko je miza pogrjnena s tem vezanim prtom, da je kakor oltar, ki nanj prinašamo darove nedeljskega blagoslova... Ob prtu počiva velik krušni nož. Pravkar sem spravlil v miznico tudi kos papirja, na katerega sem zapisal pesmico, ki jo je sinoči prepeval berač v gostilni. O dekletu poje, ki je skoprnelo za fantom, ko je ta odšel Bog vé kam. Tudi zmečkana podobica višarske Marije je nekako zašla sem noter, prav taka, kakor je bila tista, ki smo jo otroci tako začudeno ogledovali, ker sta na njej Marija in Jezus brez rok in brez nog kakor dva zvončka.

Roke mi počivajo na mizi in čutijo njeno toploto, kajti sonce sije naravnost nanjo.

Vedno bolj razumem kmeta, ki so mu na dražbi prodali hišo, in je prenesel, da so mu odgnali živino iz hleva, odnesli posteljo, v kateri se je rodil in mu je oče umrl na njej, in ženino poročno skrinjo. Ko pa je ostala v hiši samo še miza, je zarjul in stekel ze hlev, privlekel sekíro, s katero je bil podiral drevesa v gorah, jo dvignil ter na vso moč zamahnil, da se je miza razklala po vsej dolžini in zahreščala, kot bi bila kriknila v smrtni grozi.

„Mize pa ne! Mize pa ne!...“

V tem krik in tem zamahu je planila na dan vsa bolečina, ki se je zagrizla v možja ob izgubi domačije. Vse njegovo življenje se je razklalo, življenje, ki je zorelo ob tem družinskem prestolu. Poprej je bil kakor kralj za svojo mizo in vsa družina je bila zbrana ob njegovih desnicah in levicah, povezana v srečno celoto. To je bila miza velikonočnega blagoslova in božičnega poprtnjaka, miza, ki so na njej tolikrat počivale trudne roké družine,

miza, ki sta jo tolikrat posvetila molitev in veselje, za katero so se otroci učili prvih črk, zbirali žito in fižol — otroci, že zdavnaj razkropljeni po svetu! — Preveč je bilo bolečine, da bi jo moglo prenesti eno samo srcé... In razsekal je mizo na drobne kosce. Tako divji je bil, da se mu nihče ni upal približati. Potem je zasekal sekíro v podboje vežnih vrat, se obrnil in odšel proti gozdu. Niti enkrat se ni več ozrl.

Tako je bilo!

Moram stopiti na vrt, odломiti cvetočjo jablanovo vejico ter jo položiti na mizo, kar storim s tako ljubeznijo in s takim spoštovanjem, ko bi jo polagal k Marijinim nogam.

Zdaj se mi zdi, kakor bi suhi, mrtvi les pognal zdravo vejico, ki je vzcvetela v našo radost.

Dve zlatozeleni muhi stopicata okoli

krušne drobtine na robu mize. Vse me navdaja z veseljem in zaupanjem.

Pred oknom zveni spomlad. Sadovnjak cvete in med travo žare cvetovi regrata. Skale v gorah počivajo sredi mladega zelenja in sonca. Na tepki se dva ptička ukvarjata z gnezdom.

Nevidna teža me upogiba, da bi najrajši pokleknil.

Pri cerkvi zveni na čast Kristusovemu trpljenju.

Tedaj nenadoma, kakor bi bil doslej slep, zapazim, da je preprosti mizar vrezal na sredo mize:

srcé,
dva nageljna ob njem
in sveto imé
†
IHS

„Zlatakopi — Goldsucher“

(Nadaljevanje s 3. strani)

oče. Bil je učenik otrokom in odraslim, bil je prijatelj siromakom, bolnikom in zatiranim pribežališčé.

On sam je bil nekoč premožen posestnik, pa je vse razdal in je odslej živel siromašen kot da je berač. Vse njegovo življenje je neko darovanje, bil je dobrotnik človeškega rodu. Osirotili smo, odkar njega ni več med nami.

Zrtvoval se je, ko je bila naša domovina Upper Michigan še pusto obmejno gorovje, v katerem je bila trgovina s kožami edina zveza med belim in rdečim človekom. Pridigoval je, deloval je, ko so padali gozdovi, koso se postavljale žage in se je pričelo zlato vsipati iz naših žitnih polj. Usmilil se je siromakov in zatiranih, ko so kopali prekope, ko so gradili ceste in železnice, ko se je začelo delo v rudnikih in je oživela industrija. V letih, ko se je prerajala naša domovina, je skrbel brez prenehanja za šole, za cerkve, za sirotišnice, za duhovnike in učitelje!

Ne morem povedati, koliko zavodov je ustanovil On, ker nisem katolik. Le to vem, da karitativnih ustanov v deželi ni bilo nobene, ko sem prišel jaz v ta kraj. Zdaj pa ima vsaka večja občina svojo župnijo, svojo cerkev in šolo, in po mestih imamo dobredelne zavode, ki so vsakomur pristopni.

Vrhu tega imamo v Saultu, in tukaj dve stolni cerkvi, ki sta katolikom v ponos, mestom pa v okras. V vsem delova-

nju je škofa Baraga vodila čista ljubezen do bližnjega in z ljubeznijo je zmagal vsako sovraštvo. Bil je na daleč viden zgled v vsem svojem življenju in v svoji smrti. Nam vsem, ki smo ga poznali in častili, ostane nepozaben, ljubezen je bila veliko delo njegovega življenja.

Nič manj lepo ni povedal na grobu poglavar domačega rdečega naroda. Poslovil se je v imenu domačega ljudstva, ko je rekel: „Nosse (gospod) Baraga, naš škof, ki smo Ga ljubili: Assin Nin (skala) in petindvajset tisoč rdečih otrok se od Tebe poslavljaja! Ti si jim prinesel luč in blagoslov vere. Zahvaljujemo se Tebi in Te ne bomo pozabili!“

Leta 1868 je prišel Assin Nin s svojimi ljudmi v javorove gozdove, kjer je naletel na soseda, poglavarja Makatebi Nessi. Pa je sosedu pripovedoval o slovesnem pogrebu. Le ta se je začudil: „Kaj slišim? Naš škof da je umrl?“ — „Da,“ je moral potrditi sosed, odšel je v večno lovišče, spremljali smo ga z mnogimi rdečimi in belimi možmi in ženami. Spremljali smo ga do molilnega vigvama (čerkve), kjer so ga zazidali.“

To prelepo knjigo je treba širiti med ljudstvom. Zal obsega 670 strani in stane 75 šilingov, pa je vredna te cene. Naj si knjigo naročijo ljudske knjižnice. Naj ljudje berejo to zlato knjigo in govorniki naj na sestankih po tej knjigi predavajo o našem velikem misijonarju.

Val. Podgorc

MAL POLOŽI DAR MOHORJEVI TISKARNI NA OLTAR!

„Toda je blagostanje doma? Toda nadela-jo se tukaj tudi dovolj. — S to pesjo je pač truda — naše zelje nam vendar ne dela toliko preglavic. Jožko, tukaj v tem sladkornem kraju ti bo dobro.“

„Draga mamica, jaz pa mislim, da se prevelika sladkost rada sprevrže v grenkost — in ta me najbrž tu čaka.“

„Saj veš, da se v življenju vrstita ‚ju-hej‘ in ‚fej‘. — Oh, ko bi vendar že prišla na cilj! Od vožnje sem že vsa zbita.“

„To bo kmalu, mislim samo ena postaja še in bo sprevodnik zaklical: Poljana. Tam naju bo gotovo očeka čakal, da nas odpelje v Trešnice.“

Vlak je brzel po razsežni ravnini kakor puščica, odrzel je mimo postajališča in že se je pred njim prikazala bela poljska postaja.

„Očkal!“ je zaklical Holoubek in se sklonil skozi okno pri vagonu in radovedno ogledoval majhno postajico.

„Je sam ali s konji tu?“ je takoj vprašala mati in lovila zvitke, da ne bi nič tu pozabila.

„Z vranici je tu. Pa se mu plašijo. Nič hudega se ne bo zgodilo, drži jih za ude,“ je pojasnjeval župnik in pomagal materi z voza.

Postajenačelnik, kakšna dva uslužbenca in vrsta težakov, ki so nakladali repo v vagono, so prenehali delati in se zagledali v Holoubkovo, ki je v svoji plzenski noši zbudila nenavadno občudovanje. Čutila je na sebi zvedave in morda celo posmehljive poglede, zato ni bila tako vesela kakor v Markovu. Prevzel jo je neki skrivnosten, doslej neznan strah, vsa se je vase sključila, kakor bi nanjo streljali, popadla v vsako roko zavoiček in stekla

naravnost k možu kakor jerebica. „Bog ti povrni, da si prišel,“ se je oddahnila in takoj začutila, kako jo je zapustila vsa tesnoba. Potrepljala je pravega konja po glavi, se mu veselo nasmejala in ga kot človeka vprašala: „Ali se kaj čudiš, vranec, kam si prišel?“ Konj je gospodinjo spoznal, veselo je zahrkal in tudi levi konj je že ljubosumno nategoval vrat, da bi gospodinja tudi njega pobožala. „Se ne plašijo?“ se je skrbeče obrnila k možu.

„Samo da se malo razgledajo, malce povohajo — in jih bo minulo, kakor hitro jih zaprežem v plug. Draga moja, tu bodo imeli dela, da jih minejo vse muhe. Pomisli, niti razgona polja še ni zoranega, niti zrna pšenice posejanega.“

„O tem nam boste doma pripovedovali,“ je prihitel s košem v roki novi župnik, pa se vendar ni mogel premagati, da ne bi obšel kočije, ne pregledal vprege in znova pohvalil konj, ki jih je z doma poznal. Vedel je, da oče čaka na to, da bi ga užalostil, ko se ne bi zmenil zanje in jih ne bi pohvalil.

„Samo da si zadovoljen,“ se je smejal kmet, ki mu je sinovo priznanje dobro delo, „sramovati se ti ne bo treba. V kolikor sem tu videl, nimajo tako izbranga para niti v gradu. Zdaj pa prisedita, Barica že čaka z obedom.“

Lahka kočija se je premaknila, kolesa so zaropotala po blatni, z gramozom močno posuti cesti. Zdaj pa zdaj se je kdo za njimi ozrl.

Pri zadružni tehtnici ob koncu postaje je stala gruča poljedelcev-reparjev, ki so tod čakali na svoje vozove z repo, da jih tehtar ne bi ogoljufal.

„Tu se pelje naš novi župnik,“ jim je pojasnjeval treštički župan Bohač.

„Kdo ga pa pelje? Ti konji gredo kakor dekleta.“

„Izbrani so kot za razstavo. Le poglejte jih! Oba sta enake barve in višine, oba enako stopata.“

„Nadškofa bi smeli voziti, ne župnika.“

„Škoda teh živali v to gnečo. Ko jih zapreže v plug, ali jim naloži dvajset stotov mokrih zrezkov ali blatne repe, bodo nehali kriviti vratove in se sukati,“ so menili posestniki s strokovnjaškim in izkušenim očesom najprej konje. Končno so se spomnili tudi župnika.

„E, gospod, ta je pa še korenjak. Poglejte, kako se drži, ta vam bo upognil hrbte, tega ne boste tako zlahka umorili,“ so se smejali Bohaču.

„Tudi kuharico si pelje, nekam starinsko.“

„Po obleki sodeč hribovko, sam je tudi hribovec. K nam prihaja iz Markovega, kjer ima grof gozdove,“ je uslužno pojasnil župan.

Na tehtnico so prišli vozovi, za oknom se je prikazala tehtarjeva glava, kmete je klical važnejša skrb; treba je vse stvari imeti pred očmi, pogledati je treba, kako stoji voz na mostičku, koliko kaže tehtnica, kaj se odbija in kaj zapisuje, kajti nikomur ni verjeti...

Vprega je letela ko veter. Holoubek se je stisnil k materi in oba sta molčala. Z zanimanjem pa sta se ozirala na okrog in opazovala kraj in ljudi v njem. Srečevali so vozove, jih prehitevali, pa nihče ni pozdravil, nihče se jim ni nasmehnil, nihče se jih ni veselil. Ni bilo znanega obra-

za, ki bi se k njim obrnil, ni se jim prožila naproti prijateljska roka, nobeno prijazno oko jim ni zažarelo naproti. Vse naokoli je dehtel le duh po mrzli tujini — pokrajina in ljudje, hiše in drevesa, da, še celo besede, ki so se z njimi klicali vozniki, so zvenele nenavadno.

Novoga župnika to ni bolelo, v tem ni videl nikakršne zlonamernosti. Nič drugega ni pričakoval, zato tudi ni bil razočaran. Vse je preprosto imel za novost, ki je še ni vajen, in vsemu — i kraju i ljudem v njem — je prožil naproti svoje otroško čisto srce, svoje navdušenje s preprostostjo in odkritostjo svoje duše.

„To bo zdaj moj dom! Tu bom živel, delal in tu morda tudi umrl —“ mu je kljuvalo v glavi.

„Očkal, prosim vas, pri cerkvi ustavi-te,“ se je nagnil na sedežu naprej in zakričal očetu v uho, ko so v loku drvele mimo njih prve trešticke hiše. Oče je samo prikimal, konji so čez trenutek zavili na desno. Od ceste se je cepila ozka pot in se je neznatno vzpenjala. Prikazalo se je nekaj belih stopnic, zid, za njim križi in spomeniki, nad njimi pa nevisoka in nevelika cerkev brez pravega stolpa, le majhen stolpiček je lezel sam vase ob njeni strani. Na stopnicah je stal uvel, sključen dedec, nekaj otrok se je prenehalo poditi in je radovedno gledalo proti vozu, ki je ropotal sem. Kakor hitro so se konji ustavili, se je starček na stopnicah oglasil: „Ponižno poljubljam roko, prosim, jaz sem cerkovenik, odzvonil sem poldan in, ker je gospodična rekla, da blagovolite priti, sem počakal.“

(Dalje prihodnjčé)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. —

POZOR

Z ozirom na nekorektnosti pri ljudskem štetju naprošamo vse naše zaupnike in dopisnike, da nam pošljejo podrobna poročila o vseh kršitvah predpisov. V poročilu je važno, da navedete osebe, čas, potek ter tudi priče.

BILČOVŠ

Še ni dolgo, odkar smo potožili o naših šolskih razmerah. Računali smo, da bo višja šolska oblast vendar nekaj ukrenila. Zgleda pa, da višja šolska oblast računa s tem, da se Slovenci le neradi ho-
dijo pritoževati k oblasti, ker imajo pač to žalostno izkušnjo, da vse pritožbe le malo ali nič ne zaležejo, če pridejo s slovenske strani. Povsod drugod bi bil župan tudi na merodajnem mestu udaril v mizo in stvari bi se spremenile.

Ne razumemo, da imajo naši malčki v prvem šolskem letu po dva dni na teden kar po osem ur pouka. Kje so vendar šolniki, ki ne vidijo tako nemogočega urnika, ki je v nasprotju z vsemi predpisi. Za šolo bi morali pač biti merodajni najprej interesi šole in šele na zadnjem mestu interesi kegljišča in kvartopirske mize.

Novost!

„SPEZI-COLA“ osvežilna pijača tovarne

Amlachee

Celovec-Klagenfurt,
Pischeldorferstrasse 16

Če listamo po šolskih zvezkih naših malčkov, tedaj se nam tudi tu v Bilčovsu jasno pokaže, da šolska odredba o dvojezični šoli ne velja.

Pa saj vendar dobivajo učitelji doklade za slovenske ure in za pouk slovenščine, na žalost dobivajo to doklado tudi tedaj, če pouka ne vršijo. Zdi se nam, da pri višji šolski oblasti nekaj ni v redu. Ta bi bila dolžna, skrbeti za to, da se predpisi izvajajo.

Sicer pa smo v „Tedniku“ ponovno brali, da morajo nadzorniki za dvojezične šole znati slovenski, če tega ne znajo, se ve tudi ne morejo ugotoviti, kako se predpisi izvajajo.

Še enkrat ponovimo svojo zahtevo: Kje je okrajni in kje je deželni šolski nadzornik, da vsega tega ne vidi?

Zopet in zopet slišimo pritožbe staršev glede svojih mladih sinov, ki se zbirajo okoli kvartopirske mize in na kegljišču, za knjigo in vsako izobrazbo pa je ves interes zamrl. Kako bodo ti fantje gospodarili in vzgajali svoje bodoče družine? Zaskrbljeni gledamo v bodočnost.

ŠT. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH

Volitve so mimo, tudi posadili smo vse in tako imamo spet nekoliko več časa, da pošljemo kako poročilo za „Naš tednik“. Pripravljamo se zopet na blagoslovitev zvona. Gotovo se bo marsikateri čudil, koliko zvonov smo že kupili. Toda temu ni tako, ampak blagoslovili bomo zvon, ki so nam ga morali zamenjati.

Zadnji zvon, katerega smo pred nekoliko meseci prejeli, je imel precej čuden ton. Zdelo se nam je, da nekdo pobija v zvoniku s kakim starim piskrom. To se je marsikateremu zdelo čudno in tako je sklenil g. župnik poklicati komisijo, ki se naj prepriča o kakovosti zvona. Ta je res prišla in ugotovila, da zvon ne odgovarja in tako so nam poslali sedaj novega, ki smo ga v nedeljo 3. junija blagoslovili. O blagoslovitvi bomo pa prihodnjico poročali.

Pranganje je tudi že za nami in moramo reči, da se ga je udeležila ogromna množica ljudi in tako javno izpovedala svojo pripadnost k Bogu. Posebno dosti je bilo belo oblečenih deklic, ki so s svojimi rožami posipale pot, po kateri se je pomikala procesija. Tudi naši pridni gasilci niso izostali.

V nedeljo navrh pa je bilo pranganje pri podružnici v Poturju in tudi tam se je nabralo lepo število ljudi.

Mladinskega dneva v Celovcu se je tudi iz naše fare udeležilo mnogo fantov in deklet. Skoro polnoštevilno je bil navzoč

Pri nas na Koroškem

tudi naš cerkveni zbor, ki je pod vodstvom našega Lojzeka zapel 2 koroški narodni. Ta dan, na katerem smo neustrasno pokazali, da smo katoličani, nam bo ostal v nepozabnem spominu. Pri vožnji proti domu se pa sopotniki skoro ločiti niso mogli od naših pevcev, kajti naša pesem jim je priklenila srce na nas. Vedno in vedno so zahtevali kako novo in tako so ti ljudje občudovali lepoto naše narodne pesmi.

Tudi o koncertu, ki so ga priredili naši pevci v Zmotičah pri Prangerju, bomo drugič poročali.

MELVIČE

Nekaj posebnega iz naše male fare. Kar pet parov se je namreč oglasilo za zakon oziroma v zakon. Prvi par je sklenil svojo življenjsko zvezo preteklo nedeljo na podružnici v Djulah. Zenin je bil Janez Wallner, nevesta pa Johana Cvik, Cvikova iz Melvič.

Drugi par pa je obhajal svojo poroko na pazerški žegen, 3. junija. Zenin je bil Rihard Thaler, poštni uslužbenec v Šmohorju, nevesta pa Erna Warmuth, Bevčeva v Pazrijah.

Ostali trije pari bodo praznovali veliki življenjski dan 10. junija. Bložičev Joz bo peljal pred oltar Tišlarjevo Gabrijelo iz Pazrij. V Napolah pa bo Makulova Pavla vzela na svojo veliko kmetijo Rošpahovega Luka, v Otcah bo Mežnarjev Franc Hrovat iz Gorič poklical svojo izvoljenko Lucijo Rogi.

To bo nekaj za naše fante in dekleta. Vsem petim parom iz vsega srca želimo mnogo božjega blagoslova na življenjski poti.

Naša gora se je že docela otresla bele obleke, le tu pa tam je še kak „flek“, ki je ostal od plazov. Na Poludniku pa se še sveti bela odeja, vendar upamo, da bo tudi ta izginila in dala prostora planšaricam, ki že težko čakajo na svoj pohod v planinski raj.

GLOBASNICA

Te šmentane volitve! Ves naš spored kulturnega delovanja so nam prevrgle. Igre, katere smo nameravali postopoma uprizorjati, niso našle več mesta in časa.

Odhod domov

Jeli res? Saj ni mogoče,
da že v hladni zemlji spiš!
Še pred dnevi si mi pisal,
da se smrti ne bojiš.

„Upam, da jo bom premagal
kot življenja kandidat,
vedno si se rad pošalil —
pa je prišla kakor tat.“

Ne na tuje — v domovino,
kjer se večni maj smehlja.
O, kako si tamkaj srečen,
zdaj pri Bogu si doma!

Naš dobri prijatelj Joško Cunder je odšel od nas, ni več med živimi. Spremili smo ga na zadnjo postajo — v večno emigracijo. Rojen je bil 24. II. 1916 v Stožicah pri Ljubljani, dovršil je gimnazijo in hotel stopiti v semenišče. Iz zdravstvenih razlogov pa je moral svojo namero opustiti. Dobil je službo pri bivši Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, kjer je bil uradnik vse do okupacije.

Ob prevratu je prišel na Koroško; usoda ga je pregnala po raznih taboriščih, kar je kvarno vplivalo na njegovo rahlo zdravje. Povsod je bil priljubljen zaradi svojega mirnega značaja in izredne potrpežljivosti, dičila ga je vzorna poštenost in globoko versko prepričanje. Bil je vnet čitatelj „Našega tednika“ in velik prijatelj lepega petja.

Kakor vse begunce tako je morila tudi njega skrb za bodočnost. Izučil se je torbarstva, ob prostem času pa je ponavljal knjigovodstvo in študiral tuje jezike.

Zato smo, da se izognemo nadaljnjemu zavlačevanju, na Telovo uprizorili dve igri.

Ta dan smo proslavili materinski dan. Najprej so nastopili mali umetniki z ljubko igrico: „Naočniki“. Vloge so bile prav srečno razdeljene. Pa tudi mali so se radi potrudili, da so se vsaj nekoliko oddolžili svojim mamicam. Z otroško razigranostjo so preskrbeli udeležencem tudi precej smeha. Igra predstavlja pošteno, dobro mestno družino, kjer vlada prava družinska sreča. Nesreča pri igri je bila le, da je mamica dobila preveč daril iste vrste: namreč devet parov očal.

Prvi otroški igrici je sledila druga: „Vestalka“. Uprizorila jo je tukajšnja Marijina družba. Vsa pohvala gre pridnim družbenicam, ki so, kljub utrujenosti, po celodnevem delu, žrtvovali lepo zasluženi počitek. Igra je bila v zadovoljstvo občinstva podana z nepričakovano dovršenostjo. Vsebinsko nas je peljala v tiste strašne čase krščanskega preganjanja v Rimu, ko je tekla kri v potokih za procvit katol. vere. V igri se vidi krutost rimskih tiranov, katerim posnemalcev tudi dandanes ne manjka. Saj imamo na preteg takih tiranov tudi v Evropi.

Kot poseben dogodek naj omenim danes še, da so pri nas gostovali „Slavčki“. Ocena tega pevskega kvinteta je vsesplošno znana. Pripravili so nam zares krasen večer. Hvaležni jim kličemo: „Prinesite nam še večkrat lepe slovenske pesmi!“

VOGRČE

V nedeljo dne 27. maja so se v Škofovi dvorani postavili naši najmlajši. Svojim dragim mamicam so pripravili par uric prijetnega razvedrila. V vseh svojih recitacijah so izražali svojo otroško ljubezen do mamic. Dve kratki igrici so igrali. „Za srečo“, v tej se mlad fantek napoti v svet iskat srečo. Dokler končno ne najde moža berača Jakoba, ki mu dopove, da je njegova sreča doma pri materi. Druga igrica „Cilka in njena punčka“. Tu hočeta dve deklici s svojimi punčkami posnemati matere. Obe sta dobro uspeli, kolikor pač moreš zahtevati od otrok, ki so prvič na odru. Vsem je

(SPOMIN UMRLEMU PRIJATELJU)

Sonce milo je sijalo
v grob, na novo izkopen;
ptički so v slovo Ti peli,
cvet duhtel je v majski dan.

„Zbogom!“ smo se zasolžili,
trepetal nam je korak,
prst na rakev je bobnela,
kakor da odhaja vlak.

Limbarski

Računal je na izselitev, toda božja previdnost je sklenila drugače. V Riedu na Zgornjem Avstrijskem, kjer je začasno okrevanje za bolehe begunce, se je bil v začetku aprila nekaj prehladil; dobil je hripjo, ki ga je položila na bolniško posteljo. Odpravili so ga v Linz v IRO-bolnišnico, kamor je odšel v nadi, da se bo kmalu povrnil. Umreti še ni mislil; izrazil se je, da še ni kandidat za pokopališče.

V zadnjem tednu življenja pa je sprevidel, da ni rešitve. Umrli je v četrtek 17. maja pred jutranjo zarjo v strašnih bolečinah. Ob raztelesenju so dohnali raka na ledvicah. Grob mu je ogrelo pomladno sonce. Slovenci pa smo ovenčali krsto z duhtečim majskim cvetjem. Pokopan je na pokopališču St. Martin, kjer imajo begunci svoj posebni oddelek. — Počivaj v miru, blagi mladenič in uživaj večno plačilo za svoje zgledno življenje. Ohranili Te bomo v trajnem spominu v svojih molitvah. J. U.

VABILO.

Cerkveni pevski zbor v Pečnici priredi v nedeljo 10. junija ob 2. uri popoldne koncert slovenskih narodnih pesmi pri Hajžlnu v Ledincih. Vstopnina in darovi se bodo sprejemali za novi zvon in obnovitev farne cerkve.

bilo videti, da je dosti talenta v teh-le malih, samo nimajo priložnosti razvoja. Pričakujemo, kdaj se pokaže odrasla mladina. Le korajžno na dan. Saj so bile Vogrče že nekaj napredne. Zakaj bi popuščali sedaj? Časi strahovlade so minuli, poslužimo se svojih pravic in čuvajmo naš mili in dragi materini jezik. Veselo je donela naša slovenska pesem, da je bilo veselje res domače in so matere za kratek čas pozabile svoje vsakdanje skrbi, Gostilničarki, ki je dala radevolje na razpolago dvorano, bodi tem potom izrečena najlepša zahvala.

Gumijasti izdelki dežni plašči
strokovne trgovine kopalne potrebščine
Gummihaus Wiedner pnevmatike
Klagenfurt, Bahnhofstraße 33 gumijaste cevi
gumijasti škornji

SELE

Na gorskem grebenu južno od Šajde, imenovanem Sedlce, je blizu 80 let stal lesen križ, ki ga je leta 1939 nadomestila mala lična lesena kapelica z Marijinim kipom. Meseca majnika in poleti v nedeljah popoldne so Selani in Obirčani radi romali tja v idilčno gozdno samoto, da opravijo svojo pobožnost. Zato so vneti šajdarji sklenili postaviti novo prostornejšo kapelo. S prostovoljnim delom in prispevki je bilo mogoče novo stavbo že deloma izvršiti. Prejšnjo malo kapelico so premestili na vrh klanca nad Meležnikom. V nedeljo 27. maja zgodaj zjutraj pa jo je nepoznan zlikovec namenoma zažgal, da jo je ogenj popolnoma upelil. Še več! Iz nove kapele je vzel dve stenski sliki in ju na grd način onečastil. Ali je to storil kak neumen pobalin iz same razposajenosti ali kdo drugi zlonamerno, se ne more dognati, ker za storilcem ni sledu. Vse to pobalinsko dejanje se na splošno obsoja.

ŠT. JAKOB V ROŽU

„Ali v Št. Jakobu samo spite, ko „Naš tednik“ nič iz Št. Jakoba ne poroča?“ me je zadnjič podražil podjanski Hanzelj. O, le počakaj malo, boš takoj videl, da srce Roža močno bije. Toliko dela imamo vsi, da nimamo časa pisariti kot vi Podjunci. Prav na kratko moram poročati, sicer bi napolnili celi list.

Majnik je mesec nebeške in zemeljskih mater, zato smo oboje pripravili. Otroški in Marijin vrtec je pripravil materam pristočno materinsko proslavo. Peli so otroc, rajali, deklamirali in celo otroško opereto so nam zapeli: „Ali je kaj trden most“. Slišali smo, kakšne napake imajo šesteri „pridni“ bratci, pa kako imenitni in bogati gospodje hočejo postati, se ustrašili Pehltre babe, ki je vlekla za seboj otroke, ki so se še potepali po Avemariji, da bi jih ham-ham-pohrustala, pa jih je rešil škrt, da je prestrigel vrvice. Angelčki zbirajo dobra dela dečkov, hudički pa grehe in tehtajo obe vreči. Večja teža bo odločila, čigavi bodo dečki. Po dolgem boju hudički omahnejo, njihov most se poruši, ker je nebeški most, trden kakor Bogčeva modrost, močnejši. Res, veliko užitka smo imeli pri tej otroški opereti glede petja, igranja otrok in prijetne spremljave s harmoniko. Otroški zborček je nastopil tudi v cerkvi in žel pohvalo od ljudi. Saj sprememba je razveseljiva.

Celo vas Bistrica se je zelo razživela. Kar naenkrat so postavili tam novo kapelo poleg starega križa, ki naj bo najlepši, trajni spomenik 17 v vojni padlim Bistričanom. Največ zaslug ima g. Jožef Paher, ki je izgubil dva sinova in je na lastne stroške pozidal kapelo. Slikarska dela je izvršil prav lepo g. Friderik Jerina; freske predstavljajo sv. Jožefa, Marijo, sv. Florijana, sv. Antona Puščavnik in Boga-Očeta. Na Binkošti je kapelo blagoslovil domači g. kaplan ob veliki udeležbi in vsak dan so se Bistričani zbirali tam pri šmarnicah in molili za padle vaščane.

Novo življenje se poraja v naravi, pa še bolj v novoustanovljenih družinah. Porok pa toliko imamo in take dobre žene in neveste, da je veselje. Zanimivo, da so kar trije naši šajdarji pripe-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Na pevski turneji

V želji, da bi se Slovenci iz Primorja in Goriškega ter Slovenci iz Koroške med seboj tesneje povezali, sta Slovenska prosveta v Trstu in Narodni svet koroških Slovencev pripravila turnejo šmihelskih pevcev.

Lepo jutro je bilo, ko smo 25. majnika dopoldne zapustili Celovec. Avtobus nas je pripeljal preko Trbiža, Tricesima in Vidma še isti dan proti večeru v Gorico. V gostilni pri Rdečem jellenu smo se za ta večer nastanili; dekleta so oblekla narodne noše, ki jih je dala na razpolago za to potovanje Narodna šola v Št. Rupertu.

V GORICI

Z nepopisnim navdušenjem so Goričani sprejeli v Marijinem domu naša dekleta in fante. V imenu vse slovenske Gorice in navzočega občinstva, ki je polnilo dvorano in prostor pred njo, je goste pozdravil g. Stanič, urednik Katoliškega glasa. Poudaril je potrebo povezave med zatirano Goriško in Koroško, — vendar tako eni kot drugi tuji nestrpnosti ne dajo pravic, ki bi jima pripadale. Za Koroško je odzdravil g. dipl. oec. Janko

je po svojem obsegu in moderni opremljenosti kar iznenadila. Slovenski Trst je dostojno sprejel koroške brate in velika dvorana je bila polna. Akademik Štefančič, ki je pozdravil Korošce, je posebno poudaril, da Trst z odprtim srcem sprejema brate in z vso vnemo želi, da bi naša pesem v Korotanu zvenela naprej, da bi naš rod šel boljši bodočnosti naproti. Odzdravnim besedam tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev g. dipl. oec. Janka Uranka je sledil bujen aplavz, posebno, ko je izročil Trstu ročno delo slovenskih deklet z vojvodskim prestolom na Gosposvetem polju: „Simbol naše demokracije je in naše pravice!“ je dejal. „Naj bo nam trajen opomin na skupne naše dolžnosti do našega naroda. Slovenstvo v Trstu je danes in naj bi ostalo naprej biser na slovenski zemlji, ki sega od Jadrana preko Gorice do Gospe svete.“

Prvi del koncerta, pesmi mešanega

sprejemu smo tam sedeli v veseli domači družbi, kot jo doživimo samo lahko med Slovenci, pa bodisi to na Koroškem ali kjerkoli na slovenski zemlji. Vrsta tržaških kulturnih delavcev je sedela v naši sredi, profesorji, učitelji, doktorji, študenti in študentke, trgovci in drugi, res lepa, močna skupina, ki pač da razumeti, da je razmah kulturnega življenja tam tako širok.

V toplih pozdravnih besedah je gospod Stanko Kosmina v imenu prosvete v Nabrežini nagovoril goste. Povedal je, kako velika je ljubezen do slovenske pesmi tukaj, posebno do koroške, ki nam dokazuje, kako vendar spadamo skupaj kot ljudje istega srca in iste krvi. Srečali bi se naj zato večkrat in poglobili naše bratske odnose. Pesem pa bi nam naj pri tem odpirala duše in srca za bratstvo.

V imenu Slovenske demokratske zveze je pozdravil Korošce še njen predsednik g. Terčon. Tudi on je poudaril važnost bratskih stikov in izrekel iskreno dobrodošlico. G. dipl. trg. Janko Urank je odgovoril, da bo ta obisk ostal vsem v spominu in da je predvsem vtisnil globoko v srca vseh zavest, da bo naše delo in naša borba pripeljala do uspeha. Poudaril je, da smo tudi mi kot bratje ponosni na to, kar ste zgradili na kulturnem polju tu na Tržaškem. Mi živimo v dosti slabših razmerah, a vendar kot vi, ne bomo omagali!

Pozno je že bilo in skorada se nismo mogli odločiti za odhod. Še eno pesem smo morali zapeti. Teško smo se ločili po tem doživljanju pristnega slovenskega bratstva, toda odšli smo z zavestjo, da tudi tam na Tržaškem in Goriškem stojijo bratje za isto našo staro pravdo in lepe uspehe so pri tem že dosegli.

Vsem rojakom v Gorici in Trstu se udeleženci pevске turneje najpriščneje zahvaljujemo za vso gostoljubnost in priščnost.

Predvsem gre zahvala Slovenski prosveti, tržaškemu radiu in g. prof. Jožetu Peterlinu, ki je vodil vse priprave in tudi obisku samemu posvetil ves čas vse svoje moči.

Na koroški strani pa je vodil vse organizacijske priprave letos kakor lani ob priliki obiska šentlenarških pevcev in „Slavčkov“ v Gorici in Trstu g. Janko Tischler.

*

„Katoliški glas“, glasilo goriških Slovencev prinaša o pevski turneji sledeče poročilo:

Pevci so izvajali ves program z umetniškimi zanosom in tako umetniško rutino, da so preseglji vse naše pričakovanje. Tako enotno izklesanega zbora v Gorici že davno nismo slišali. Pri tem lepem umetniškem večeru smo se zavedli, da je slovenska pesem tista lepa in čudovita dubovna sila, ki

narodne zavesti, je ta večer med nami vrisala in kipela naša lepa pesem, simbol naše zemlje, moč naše vere in odsev naše narodne zavesti.

V TRSTU

Iz Gorice so se v soboto dopoldne pripeljali Korošci na Tržaško. Za večino je bilo morje, ki so ga zagledali nekaj nepoznane, saj so ga prvič gledali od blizu. V Barokovljah so se ustavili in so stopili v slano morskovo vodo. Potem pa so posedeli na slovenski obali več časa.

Tržačani so napolnili dvorano Ljudskega doma, da bi slišali koroško pesem iz koroških grl. Najprej jih je pozdravil v imenu tržaških Slovencev akademik Aldo Stefančič. Priscrčno dobrodošlico jim je izrekel. Dekleti v narodni noši pa sta izročili spet slovenski šopek. Tržačani so iskreno izrazili svoje zadovoljstvo nad pozdravom z dolgotrajnim ploskanjem. Odgovoril je tajnik Slovenskega narodnega sveta za Koroško, dipl. trg. Janko Urank. Ko je končal svoj lep pozdrav in izročil Slovenski prosveti prelepo vezenco z vojvodskim prestolom, se je sprožil v dvorani nov val navdušenja.

Potem so pevci zapeli; najprej mešan zbor, nato moški zbor pod vodstvom pevovodje Mihe Sadjaka. Zbor ni očaral poslušalcev samo s pristno in izredno mehko melodijo, ampak tudi z veliko pevsko dovršenostjo, veliko dinamiko in občuteno interpretacijo.

Strokovno oceno hodo napisali drugi, jaz bi rad samo poudaril, da je ta pesem naša takoj pot do naših src. V dvorani je zavladalo priscrčno razpoloženje, ki ga je vezal še med dvorano in odrom Korošec v pristnem koroškem narečju. Tako je doživela koroška pesem veliko zmagoslavje na tem večeru. Korošice so nastopile v lepih narodnih nošah.

V nedeljo so Korošci izrabili dan za ogled Svobodnega tržaškega ozemlja. Veliki avto je zapeljal iz Trsta preko Kontoveca, Proseka, Opčin proti Repentabru. V stari božjepotni cerkvi je maševal šmihelski župnik preč. g. Joško Picej. Po repentaborskem kosilu je nastopil moški zbor na tržaški radijski postaji, nato pa so se odpeljali vsi proti Bazovici.

Pred bazoviško cerkvijo jih je pozdravil bazovski župnik, preč. g. Marijan Zivec in dekle v narodni noši, ki je izročilo dirigentu slovenski šopek.

Bazovcem je v dvorani predstavil koroške goste prof. Jože Peterlin in na pozdrav je spet odgovoril Janko Urank. Nato pa so imeli pevci koncert.

Tako so Korošci res odšli z najboljšimi vtisi od nas. Pozno v noč je odmevala še pod zvezdnatim nebom koroška pesem. Poslovili smo se in bilo je vsem resnično hudo, da je že prišel čas ločitve. Sklenili pa smo, da se bomo še obiskovali in da bomo še bolj utrdili prijateljske in narodne vezi med seboj.

V NABREŽINI

Po velikem zmagoslavju slovenske koroške pesmi, ki so jo zapeli koroški pevci in pevke v soboto zvečer v koncertni dvorani v Trstu in po odličnem uspehu njihovega gostovanja v Bazovici, se je ta koroški pevski zbor ustavil preteklo nedeljo popoldne tudi v Nabrežini.

Na trgu so jih pričakovali predstavniki Slovenske Prosvete. Dve nabrežinski dekleti v narodnih nošah so dospelim Korošcem s primernim pozdravom poklonili šopek rdečih nageljnov s slovenskimi trakovi. Koroška dekleta so se predstavila Nabrežincem v svojih slikovitih narodnih nošah. S trga se je ta živo pisana povorka podala v znano domačo gostilno na družabni večer in Nabrežinci so se tem nepozabnim, a tembolj dragim gostom pridružili ter jih z občudovanjem spremljali.

Ob prepevanju slovenskih koroških pesmi ter v najbolj veselem razpoloženju so

Pevke iz Smihela nad Pliberkom v narodnih nošah

Urank ter poudaril, da so naloge, ki stojijo pred nami težje, kot so bile kedaj prej in da gledamo v tem lahko uspeh, da se je le posrečilo po letu 1945., — mogoče delno po zaslugi krute usode, — navezati med nami zamejskimi Slovenci bolj žive bratske stike.

Slikovite noše in mehka koroška pesem so dosegle, da so Goričani zagoreli od navdušenja, mi Korošci pa smo odnesli to doživetje kot nepozaben spomin. Po prireditvi smo se Korošci in Goričani še znašli v veseli družbi pri Rdečem pellenju.

NA SVOBODNEM TRŽAŠKEM OZEMLJU

Drugi dan nas je povedla pot skozi slovensko Benečijo, kjer še povsod po domovih govore slovensko. Na žalost je tam kot nam je razlagal spremljevalec v veliki meri slovenska narodna zavest že zamrla, kot pač poznamo take primere tudi pri nas na Koroškem. Končno pa smo bili priča, da v okolici Gorice same, ter na tržaškem ozemlju ni samo živa slovenska beseda doma, marveč je tam mogočna narodna zavest in pravi slovenski ponos.

S posebnimi občutki smo stopili ta dan na ozemlje Svobodnega Trsta. Okolica mesta je slovenska. To ne bi bilo za nas nič presenetljivega, a v srcu velemešta samega cveti slovenska kulturnost ponosno in samozavestno. Zdelo se nam je, da tu raste resnično poleg Ljubljane druga slovenska kulturna prestolica.

Avtobus se je ustavil pred palačo radia, kjer je poleg italijanske tudi sedež samostojne slovenske radijske postaje. Od tam smo se odpeljali k sv. Justu, tržaški stolici, kjer nas je slovenska tržaška javnost slavnostno sprejela. Zbrani so bili vsi predstavniki slovenskega Trsta. Za Slovensko prosveto predsednik Jože Podobnik ter prof. Jože Peterlin in za Slovensko prosvetno matico g. dr. Janko Jež in g. Plečko. Dve Tržačanki sta predali v noši slovenskega Krasa šopek nageljnov z rožmarinom povitega s slovenskim trakom. Ves sprejem so snemali na filmu, posebej pa še našega najstarejšega pevca, Zilanovega očeta.

Stolico ter okolico smo si tokrat mogli le kratko ogledati. Dekleta so morala hiteti, da se oblečejo v noše za nastop v veliki dvorani Ljudskega doma.

Dvorana sama, kjer smo nastopili nas

zbora, je prenašal tudi radio Trst II. Pesmi je povezoval v podjunskega narečju vrli Franc Kropivnik. Znal je ustvariti res povezovalo med zborom in občinstvom. Da smo morali napraviti med koncertom dvakratni odmor, so Tržačani razumeli. Saj smo bili zmučeni od poti in vročine, ki je pa na Koroškem nismo vajeni. Zato smo bili zvečer tudi veseli, ko je dobil vsak svojega gostitelja in je takoj lahko šel k počitku.

REPENTABOR

V nedeljo zjutraj pa smo kar zbežali pred vročino v Trstu. Saj smo hoteli videti tudi slovenski Kras. V Repentabru smo opravili skupno službo božjo, ki jo je daroval šmihelski župnik g. Joško Picej. Prijetno smo se ohladili in pokrepčali ob dobrem kosilu in kraškem teranu. Popoldne smo odrinili zopet po lepi cesti v Trst, kjer smo imeli krasen pogled na Trst sam, na Istro in Jadransko morje. Moški pevski je pel ob štirih popoldne v radiu, medtem, ko so se dekleta pripravila za Bazovico. Tam je bil napovedan nastop ob petih, vendar smo se nekoliko zakasneli.

V BAZOVICI

Vsa Bazovica nas je čakala. Šolska mladina je bila polnoštevilno zbrana. Naš pevovodja Miha Sadjak se je počutil kar dobro v sredi deklet, ki sta mu predali v pozdrav šopek. V slavnem sprevedu takorekoč so nas Bazovci spremili do svoje novopozidane dvorane. Tam je v pozdravnih besedah g. prof. Peterlin poudaril poseben pomen tega večera, ko sprejme junaška Bazovica, ki je dala prve slovenske žrtve, Koroške Slovence, ki stojijo dan z dnem v težki borbi za svoj narodni obstoj. G. Janko Urank je v svojem odgovoru poudaril, da na Koroškem dobro poznamo Bazovico in da ima to srečanje danes poseben pomen. Slovenska trnjava na Koroškem Smihel kot straža pri kralju Matjažu v Peci in slovenska trdnjava na Krasu, junaška Bazovica, si podasta rok v prisego, da bosta naprej stali neomajno v bran naroda.

V NABREŽINI

Po uspelem gostovanju v Bazovici smo se odpeljali v Nabrežino. Tu je zaživela slovenska gostoljubnost, ki so jo nam pripravili Nabrežinci in Tržačani ob posebni požrtvovalnosti ravnateljice meščanske šole gospé Kosmina. Po lepem

Pevski zbor iz Smihela nad Pliberkom na svoji turneji v Gorici in Trstu (V sredini pevovodja M. Sadjak, na skrajni desni J. Urank, tajnik Nar. sveta kor. Slov.)

najprej najde odmev v slovenskem srcu in v njem najgloblje odjekne. Spomnili smo se pripovedovanja naših ameriških izseljencev, ki pravijo, da je treba štiri rodove v tujini predno zatone v njih čar slovenske pesmi.

Povezavo med posameznimi pevskimi točkami je nudil gospod župnik Picej v podjunskega narečju tako srečno, da smo petje tem globlje doumeli in uživali.

Kljub morečji soperici, ki je vladala v teshih prostorih, bi bili vztrajali še ure in ure ob zvoku teh pesmi.

Koroškim bratom smo iz srca hvaležni za njihov obisk. Poleg zemljice matere naše, poleg vere naših dedov, poleg naše skupne

kar prehitro minevale ure tega prijetnega in nepozabnega večera. V imenu Slovenske Prosvete iz Nabrežine je drage goste v vznesenih besedah pozdravil g. Stanko Kosmina in jim izrazil željo, da bi se večkrat srečali. Svoje pozdrave je izrekel tudi g. Josip Terčon kot predsednik Slovenske demokratske zveze za nabrežinsko okrožje. V imenu Korošcev se je nato prav lepo in občuteno zahvalil tajnik Narodnega sveta g. Urank. Ob slovesu so gostje zapeli še par ljubkih koroških pesmi kar zunaj pred gostilno; tako, da so imeli priliko slišati te koroške „slavčke“ tudi vsi tisti ljubitelji naše pesmi, ki se niso mogli zadržati v prenatrpani gostilni.

Zgodovina železa in jekla

Na prvi pogled izgleda mogoče čudno, da nakupuje velika jeklarne melaso, sol, otrobe in svinjsko mast in da vse te stvari rabijo pri izdelovanju jekla. In vendar so vse te snovi in še tucati drugega materiala potrebni za predelovanje jekla in železa, kovine, ki je imela, odkar so jo pred 6.000 leti odkrili, vedno važnejši vpliv na usodo človeštva.

Od dobe jamskega človeka, ki je železo koval s kamnom, pa do našega dvajsetega stoletja z njegovimi mogočnimi plavži je jeklo kazalo napredek civilizacije. Jeklo nam je dalo vlak, podmornice, letalo, nebotičnike, gospodinjske predmete, poljedelske stroje in stroje za izdelovanje orožja.

Medtem ko se je usoda nekaterih kovin skozi stoletja le malo spreminjala, je zgodovina železa naravnost bajna in še ni napisano zadnje poglavje, saj se pripravljajo znanstveniki, da delajo stratosferno ladjo, ki bo letela na luno in izpopolnjujejo potapljalno kroglo, s katero bodo raziskali največje oceanske globine.

Začetek zgodovine železa sega daleč nazaj in se izgublja v temni časov. Lovci pradednih časov so kovali konice svojih puščic z železom in okoli leta 4.000 pred Kr. so se Egipčani krasili z železnimi ogrlicami. Skozi mnoga stoletja je bila ta kovina še tako redka, da so jo imeli za drago kovino; neki kralj je ocenjeval svoje železne kozarce in pokale po istem merilu kot kronske dragulje. In zdi se, da je še sredi 16. stoletja cesar Rudolf II. Habsburčan bil ponosen na svoj železom okrašen prestol. V starih časih je stala tona železa 20 do 30 krat več kot je današnja cena.

Raznovrstna je bila uporaba železa skozi stoletja; vojščaki starega veka so uporabljali kot zrcalo izgledane železne plošče, da so videli nazaj za svoj hrbet, ko so se borili iz višine srpastih bojnih voz ter tako za stoletja prehiteli retrospektivna zrcala naših avtomobilov.

V XII. stoletju so ruski glasniki nosili čevlje z železnimi podplati. Ti čevlji so bili tako imenitni, da so se dedovali iz roda v rod skozi mnogo pokoljenj.

V letu 1860 so postali v Združenih državah priljubljeni železni ovratniki za moške in ženske; bili so belo emajlirani in jih je bilo mogoče hitro osnažiti z mokrim kosom sukna ter je tako odpadla potreba pranja. V modi so bila takrat tudi ženska krila, opremljena z obroči, ki so imela tudi 4 metre obsega; tudi te obročje so izdelovali iz železa, ker so bili tako „čudovito prožni in močni“.

Železo je služilo tudi za denar; železna palica v teži 31,5 dkg je svoj čas bila angleški „funt šterling“. Plemenski glavar srednje Afrike je dal kovati iz železa denar, ki je imel premer 30 cm. V Ameriki so v kolonialni dobi uporabljali železne čevlje za drobiž in je žebelj veljal desetinko penny-ja.

Nadaljnja nenavadna epizoda zgodovine železa je „izgubljena“ skrivnost izdelovanja železa starodavne Indije; slovita delhijska železna plošča še ni zarjavela, čeprav so jo skovali pred več kot 1.600 leti. Navodilo za izdelovanje se je izgubilo in šele po mnogih stoletjih so v Indiji spet začeli izdelovati železo dobre kakovosti.

Plavže, ki imajo danes prozaično označbo „št. 1“ ali „št. 8“, so svoj čas krstili z imeni otrok ali žena tovarnarjev. V državi Pensilvaniji sta bila splošno znana plavž Elizabeta in topilnica Charming,

ki sta bila last slovitega ameriškega tovarnarja Henry Williama Stiegela, ki si je v XVIII. stoletju sezidal grad, iz katerega so ga pozdravljali s topovskimi salvi, vsakokrat, ko se je vračal domov.

Danes uporabljajo pri skoraj 40 odstotkih izdelkov ameriške industrije jeklo; tudi igračke zahtevajo v Ameriki skoraj 100.000 ton jekla na leto.

Malo ljudi pa ve, koliko ... zraka je potrebno za izdelovanje jekla. Za vsako tona litega železa se porabi štiri tone zraka (po teži) poleg treh in pol ton železne rude, koks in topilnih dodatkov. Ameriški plavži porabijo na leto več kot 200.000.000 ton zraka.

Tudi voda je potrebna; jeklarska industrija je porabi dnevno okoli 20 milijard litrov.

V enem letu porabi velika tovarna vlečenega in valjanega jekla okoli 25.000 ton palmovega olja, ki prihaja iz raznih krajev, predvsem iz Belgijskega Konga. Olje, ki ima zaščitne in mazilne lastnosti, uporabljajo pri izdelovanju vlečenega jekla na hladni način in valjanju pločevine za kleparske potrebe.

Tudi otrobi so pri izdelovanju pločevine potrebni. Otrobe potresejo po valjih valjalnice, pokritih s flanelo, da vsrkajo palmovo olje in napravijo površino pločevine bolj gladko in svetlo. Rabljene otrobe prodajo kmetovalcem kot krmo za živino.

Milo uporabljajo kot mazilo pri hladnem raztegotovanju železa. Svinjska mast je nadalje odlično mazilo za mazanje strojev, na katerih izdelujejo debele žebelje in vijake.

Sol je potrebna pri varjenju jeklenih plošč. Posujejo jo na žarečo kovino, da

odstranijo skorjo od žlindre. Voda, ki se izkristalizira iz soli in se v hipu spremeni v paro, povzroča eksplozije, ki razbijajo trdo skorjo žlindre.

Velike količine melase uporabljajo kot zlitino v topilnicah jekla za izdelovanje peščenih oblik. Tudi moko rabijo v topilnici. Napravijo testo, s katerim zaprejo kot z lepivom razpoke med skobami, ki držijo skupaj peščene oblike za taljenje. Naravno uporabljajo slabo moko, ki ni več užitna.

Tudi lanolin, maščoba, ki se pridobiva iz ovčje volne, je material, ki ga često uporabljajo pri izdelovanju jekla. Sestavine iz lanolina uporabljajo na jeklenih ploščah kot sredstvo proti rji.

Tovarne, ki predelujejo jeklo, potrebujejo tudi industrijske diamante, ki stanejo približno 20 dolarjev za karat. Zaradi trdote jih uporabljajo v razne namene, predvsem pri izdelovanju preciznih kosov in črk.

Pa tudi zelo preprosti material, ki je znan kot sofilna moka, kupujejo v velikih količinah jeklarne. Ta moka obstoja iz fosilnih ostankov mikroskopskih morskih živali. Uporabljajo jo kot važno neprevodno snov pri kontroliranem ohlajevanju vezanega in obdelanega jekla, da se prepreči nevarno notranjo napetost.

Danes izdelujejo jeklo v ogromnih količinah po vsem svetu. V Združenih državah so jeklarne v 30 zveznih državah in jeklarska industrija prispeva k narodnemu dohodku z 8 milijardami dolarjev. Lahko torej izjavimo, da je iz neznanega začetka s stoletji postala železarska industrija ena glavnih panog človeškega gospodarstva.

GOSPODARSKE VESTI

UPORABA STRANSKIH PROZVODOV MASLA IN SIRA

Po izjavi dr. Holma od ameriškega kmetijskega ministrstva bi lahko bolj izkoristili hranilno vrednost sestavin stranskih proizvodov masla in sira. Sedaj porabi potrošnja samo dve tretjini količin izdelkov iz posnetega mleka, sirnine in sirotke, ki imajo kot znano nad vse hranilne sestavine, t. j. beljakovine, medtem ko porabijo ostanek za prehrano živine ali ga pa vržejo v stran. Zdjaj poskušajo najti novo uporabo za te stranske proizvode, ki naj bi omogočila boljše in popolnejše izkoriščanje nemastnih sestavin mleka.

Preskusili so že izdelek, ki so ga dobili s pomočjo navadnega fermenta iz proteinske usedline sirove sirnine. Iz okoli 45 kg sirnine se lahko dobi 2 kg novega proizvoda, ki ima visoko hranilno vrednost. Iz mleka, ki mu je bila odvzeta maščoba, so z dodatkom posebnih snovi dobili novo vrsto nemastnega mleka, ki je še vedno hranilno in okusno ter zlasti primerno za bolnike in osebe z občutljivim želodcem.

VIŠJE CENE ZA BENZIN

Cene za bencin, petrolej in podobno so povišali. Nove cene bodo sledeče: bencin 2,38 za liter (prej 2,13), bencin-benzol 2,68 za liter (prej 2,47), petrolej 1,315 za liter (prej 1,04).

Razen tega bodo še zvišali cene drugim proizvodom, ki jih pridelujejo iz petroleja. Tudi dizel-olje bo dražje za 15 do 20 grošev na liter. Gornje cene veljajo za oddajo v velikem (cel sod).

DNEVNA SVETOVNA PROIZVODNJA PETROLEJA

Po poročilu lista „New York Times“, znaša dnevna svetovna proizvodnja petroleja približno 16.200.000 hektolitrov. Od teh odpade na Združene države okoli 9.381.000 hektolitrov, na Sovjetsko zvezo in njene podložniške države pa kakih 1.400.000 hektolitrov, kot razvidno iz zadnjih statističnih podatkov. V zadnjih petih letih se je petrolejska industrija v Združenih državah zelo razvila. Proizvodnja petroleja se je stopnjevala za 35 odstotkov, proizvodnja petrolejskih čistilnic pa za 25–30 odstotkov. Poleg

Obnova gospodarstva in oborožitev

Ameriški kongres — poudarja znani veliki časopis „Christian Science Monitor“ — daje sedaj dvakrat več za oboroževanje kot za obnovo. Zato je nevarno, da bi oboroževanje oviralo glavno obnovo ter tako povzročilo na nekaterih področjih inflacije. Prav tako je nevarno, da bo izginil bistveni namen Marshallovega načrta, če naj vojaška pripravljenost potisne v ozadje gospodarsko obnovo. Oba ta načrta je treba vzporediti, vendar smo prepričani, da je možno ohraniti bistvene namene obnove. To ne bo le koristno, temveč bo razkrinkalo tudi sovjetsko propagando, ki hoče sedanje ameriške napore prikazati kot „sebično hujskanje k vojni“.

Nadalje sili k spremembi Marshallove pomoči tudi dejstvo, da bi se marksizme dala ta pomoč učinkoviteje izkoristiti. Kljub temu, da je Marshallov načrt napravil čudeže in rešil zahodno Evropo pred grozečim komunizmom, pa je vendar več znakov, ki kažejo, da bi določene države lahko z večjim uspehom uporabile pomoč.

Tako na primer so skrčili nakazila Grčiji za 67 milijonov dolarjev, ker so bili ameriški funkcionarji prepričani, da Grčija ni bila pripravljena popolnoma izkoristiti te vsote. Poleg tega so celo pojasnili, da bo poslano blago toliko časa ostalo v pristanišču, dokler ne bo poskrbljeno za ljudi in stroje, ki naj poslano blago predelajo.

tega so povečali mrežo petrolejskih cevodov, izboljšali sistem dobav potrošnikom in znatno povečali skupno tonažo petrolejskih ladij.

PRIDOBIVANJE URANA IN FOSFATOV

Po nedavni izjavi ravnatelja gospodarskega odbora za surovine, Jesse Johnsona, je ameriška komisija za atomsko energijo dokončala proučevanje pridobivanja urana med predelovanjem in rafiniranjem umetnega gnojila, ki je znano pod imenom trojnega superfosfata.

Uran so namreč ugotovili kot postransko sestavino pri ležiščih fosfatov na Floridi in v severozahodnih predelih Amerike in tako je naravno prišlo do poskusov pridobivanja te dragocene prvine iz tako lahko dostopnih virov. Izločevanje urana bo mogoče s tem, da bodo priklopili postopku za pridobivanje navedenega umetnega gnojila posebne naprave, ki bodo izločevale uran v vseh štadijih postopka, zlasti tudi pri prvem, ko se sprošča žveplena kislina. Pridobivanje bo popolnoma gospodarsko in ne predrago, ker se bo izločeval uran istočasno kot žveplena kislina.

PETROLEJSKA LEŽIŠČA V PERZIJSKEM PRELIVU

Angleški tisk piše obširno o petrolejskih ležiščih perzijskega zaliva. Kot dokaz sodelovanja med Američani in Angleži navaja Kuwait Oil Company, ki izkorišča petrolejske vrelce male države Kuwait, ki leži v severozahodnem kotu perzijskega zaliva.

Ta država, ki ima 165.000 prebivalcev, je bila preje pod britanskim protektoratom in je zdaj neodvisna. Petrolejska ležišča na njenem področju so silno bogata; zdaj proizvajajo okoli 20 milijonov ton na leto, lahko pa bi dosegli tudi proizvodnjo do 30 milijonov ton. Kuwait Oil Company, ki ima koncesijo za izkoriščanje, je mešana anglo-ameriška last; pridobljeni petrolej lahko razvaža po vsem svetu, ker pristajajo v pristanišču Kuwait lahko tudi največje petrolejske ladje.

Šeik Kuwaita dobiva od petrolejske produkcije dnevno približno 25.000 funtov šterlingov, ki jih uporablja za moderniziranje svoje države, zlasti za izboljšanje zdravstva, šolstva in sploh za napredek.

PRASTARO KMETIJSKO POROČILO

Skupina ameriških arheologov je pred kratkim odkrila v Iraku kmetijsko poročilo, katero računajo za najstarejše na svetu. To kmetijsko poročilo, za katero smatrajo, da je staro okrog 3700 let, je napisano v sumerščini, na glinastih ploščicah, ki so jih našli med razvalinami nekdanjih templjev.

Hodno platno (Rohware) 80 cm široko	6.50	Najcenejša nakupovalnica za VSAKOGAR je in ostane trgovska hiša
Sifon 80 cm širok	9.50	
1. a tkanina 80 cm šir.	11.—	
Blago za brisače 1 m	9.—	
Atlas-gradl 120 cm širok za pernice in zglavnike	25.—	
Platneno blago za rjuhe 150 cm šir.	26.—	
Platneno blago za odeje (kapne)	27.—	
Posteljno blago 120 cm šir. v pristnih barvah	21.—	
Blago za srajce, eno in večbarvno	12.50	
Pralno blago 80 cm šir. vzorčasto	14.—	
Satin za odeje 140 cm širok	22.—	
Cloth za podloge 140 cm šir.	22.—	
Blago za pregrinjala 120 cm šir.	23.—	
Blago za pregrinjala 80 cm šir.	17.—	
*VISTRA & MOUSELINE za obleke in »dečve«		
80 cm širok v nad 100 vzorcih	po 15.— in 14.—	Beljak - Villach Rathausgasse 6
Posteljne odeje	195.— in 205.—	
*Tiger-odeje	39.—	
DOSTAVLJAMO TUDI PO POSTI!		

Pei nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

Ijali gospodinje iz Podgorij, iz Rut in sicer tri najbližje sosede. Rute so res privlačne, še podgorski g. župnik in šentjakovski kaplan sta zahajala tja in videla, kako se šentjakovski fantje zanimajo za deklice na Rutah. Prvi je odpeljal z Rut Tomaž Gabruč, p. d. Neme v Velikivasi Andrejčevu, Elizabeto Obilčnik. Poroka je bila pri Podgorski Mariji, ki bo mogočna priprošnjica za njun srečen zakon. V nedeljo, 3. junija, je drugi, Janko Ra-

KARL RÖSCHNER

TRGOVINA S PAPIRJEJEM
TISKARNA IN KNJIGOVENICA

CELOVEC / KLAGENFURT
ZALOGA TISKOVIN

singer, p. d. Učaj iz Srej na svoj dom kot ženo pripeljal Pavlo Wrolich, Dolinčevu. Poročila sta se v lepo prenovljeni cerkvi pri sv. Jederti, da bo ta s hribočka varovala njuno domačijo. Pavla je dolga leta prepevala pri cerkvenem zboru v Podgorjah, sedaj bo pa Hanzeju prepevala prav sladko. Tretji, Jožef Čuden, p. d. Backo iz Srej bo pa v nedeljo, 10. junija sklenil življenjsko zvezo s Štefko Wrolich iz znane Kranjčeve družine. Želimo vsem trem veliko sreče in blagoslo-

Slovenske oddaje v radiu

Poročila: Vsak dan (razen sobote in nedelje).
NEDELJA, 10. junija:
7.15—7.45 Poje kvartet „Slavček“ iz Sveč
PONEDELJEK, 11. junija:
14.30—15.00 Iz svetovne literature: John Galsworthy
TOREK, 12. junija:
14.30—15.00 Domači zdravnik — Veseli fantje igrajo
18.30—18.55 Pouk slovenščine — Otroški zbori pojejo
SREDA, 13. junija:
14.30—15.00 Za ženo in gospodarja
ČETRTEK, 14. junija:
14.30—15.00 Za mladino: Rudolf Diesel
18.30—18.55 Umetne pesmi in glasba
PETEK, 15. junija:
14.30—15.00 Komentarji — Sodobna vprašanja
SOBOTA, 16. junija:
9.00—9.30 Iz slovenske literature: Josip Murn-Aleksandrov
NEDELJA, 17. junija:
7.15—7.45 Pester spored

KINO

Celovec - Klagenfurt

STADTTHEATER
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 8.—14. VI. »Weltausstellung Paris«

PRECHTL
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.50
Od 8.—11. VI. »Unvergängliches Licht«
Od 12.—14. VI. »Der Edelweiskönig«

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE
Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.50,
ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 8.—11. VI. »Winchester 75«
Od 12.—14. VI. »Der König der Frauen«

STADT-KINO
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 8.—11. VI. »Glihende Erde«
Od 12.—14. VI. »Abenteuer auf Korsika«

NAGLUŠNI, POZOR!

Slušalne aparate, model VV šil. 954.—
Slušalne aparate model LV šil. 1350.—
dobite pri Radio Schmidt, Celovec,
Bahnhofstraße 22

KRISCHKE & Co.

CELOVEC - KLAGENFURT
Neuer Platz 12 in 8.-Mal-Sir. 3
Blago za obleke, perilo, vletenine,
potrebščine za krojače in tapetnike

va in jim čestitamo, osirotelim Rutam pa naše sožalje.

Primkov Lojz iz Gorinčič je peljal svojo izvoljenko Stornikovo Ančko k poroki v Gospo Sveto. Gospa jima bo gotovo poplačala, ker sta tako počastila najstarejšo slovensko božjo pot.

Biržakov Tevžej je kot železničar hodil skozi Breznico mimo Šerviclja. Krasni rdeči nageljni, najlepši v fari, so ga zanimali: katera nežna roka jih zna tako gojiti? Poprosil je za dišeči nagelj in Micka mu ga je dala rdečega, iz srca ljubečega. V nedeljo, 3. junija pa mu je vpričo g. dekana Šenka v župnijski kapeli dala najlepši cvet, samo sebe za vse življenje. Sedaj bo imel Tevžej bližje žel. postaje, Micka ga bo pa negovala kot nageljne svoje. Za priči sta bila ženinov stric Franc Mayer-Ibounik in nevestin stric Franc Stoker, p. d. Tomaž. Čestitamo jima in veliko sreče in blagoslova želimo.

AGRARNA REFORMA PRED ZN
Prejšnji ponedeljek je pred komisijo ZN za gospodarstvo, zaposlitev in razvoj,

ameriški zastopnik Leroy D. Stinebower predložil resolucijo o nujni potrebi zemljiške reforme v svetu.

Resolucija predlaga, naj ZN priporoči-jo vsem svojim članicam, da s pomočjo zemljiške reforme olajšajo kmetovalcem priti do posesti tiste zemlje, ki jo obdelujejo.

Taka reforma bi mnogo doprinesla k povečanju poljedelske proizvodnje v svetu. Resolucija dalje pravi, da so neugodni pogoji zemljiške posesti, obdavčenje kmeta, vprašanje kmečkih posojil in ureditev kmečke trgovine največje ovire za izboljšanje kmetijstva v mnogih državah.

Po predlogu Združenih držav naj bi torej gospodarski in socialni odbor ZN priporočal vladam članic, da zagotovijo varnost kmečke zemljiške posesti in s tem prispevajo k povečanju poljedelske proizvodnje.

Predlog je komisija sprejela v tem smislu, naj se kmetovalcem nudijo možnosti, da postanejo lastniki zemlje, ki jo obdelujejo.

Vedno zadovoljni v Vaši ljudski trgovski hiši!

ZA GOSPODE:	ZA DAME!	ZA OTROKE!
Štajerska obleka — — — — 385.50	Srčkane poletne obleke v bogati izbiri	Deške hlače, kratke — — — — 23.90
Štajerski sako — — — — 203.—	Santung bluze — — — — 66.50	Deške obleke, dolge ali knicker-hlače — — — — 156.—
Štajerski jopič — — — — 140.—	Polo-bluze v vseh barvah - šlager 26.80	Nogavice — — — — 6.85
Obleke od — — — — 286.—	Garnitura spodnjega perila iz čiste svile — — — — 84.50	Dekliške hlače — — — — 5.15
Kratke poletne hlače — — — — 78.50	Vežalke za nogavice — — — — 14.50	Dekliške srajčke — — — — 7.40
Volnene kasha-hlače — — — — 155.50	Spodnje obleke — — — — 19.60	
Amerayon, idealne poletne hlače	Modrčki — — — — 7.80	
Amarayon-plašči, Trenchcoat-facon — — — — 650.—	Garniture spodnjega perila — — — — 25.25	
Plašči iz balonske svile po raznih cenah in izdelavi	Hlačke — — — — 7.80	
Modne srajce, enobarvne v vseh modnih barvah — — — — 45.75	Nočne srajce — — — — 60.75	
Popelin srajce — — — — 68.75	Naglavne rute — — — — 9.90	
Modna srajca, pretkana — — — — 64.50	Gospodinjki predpasniki — — — — 15.—	
Polo-triko-srajca — — — — 29.65	Trpežne nogavice — — — — 9.90	
Svilena triko-srajca — — — — 42.10	Svilene nogavice — — — — 14.50	
Trakovi — — — — 5.90	Blago — škotski vzorci 140 cm — — — — 46.80	
Amerayon blago 150 cm široko — — — — 119.—	Modno blago 155 cm široko — — — — 52.40	
Amerayon blago v modnih barvah 115 cm široko — — — — 68.60	Kopalne potrebščine in obleke v bogati izbiri	
Poletne moške kratke nogavice — — — — 6.10		
Dokolenke iz bombaža — — — — 11.20		
Najfinejši poletni kamgarni in sako blago		
Deške obleke spet na zalogi		
Kopalne hlače vseh velikosti in cen		

Dekliške chamois-spodnja krila — 12.45
Otroške obleke K. S. — — — — 26.—
Velika zaloga raznih stvari za dojenčke

ZA DOMAČE POTREBE!

Stores-blago, 150 cm široko — — — — 15.25
Blago za pregrinjala, v pisanih barvah, 80 cm široko — — — — 14.20
Blago za pregrinjala, dvojne širine, v pisanih barvah — — — — 24.—
Blago za pohištvo od — — — — 46.80
Obloge za pod-tla m² — — — — 16.25
Namizni prti, pisani — — — — 25.—
Namizni prti iz damasta — — — — 28.60
Kuhinjske brisače, 50 cm la — — — — 12.15
Brisače iz damasta 55 cm — — — — 11.20
Krpice za brisanje posode 60x60 — — — — 7.90
Prtiči iz damasta 55x55 — — — — 7.55
Nylon namizni prti 140 cm širine — — — — 19.50
Posteljna pregrinjala, damasti, kapne 180 cm široke, molino za posteljna pregrinjala v veliki izbiri

IZ NAŠE ZALOGNE OSTANKOVI!
Blago za predpasnike (Blaudruck) meter 12.80

Zagotovite si pravočasno brezplačni WARMUTHOV vozni red!

Ljudska trgovska hiša DIETMAR WARMUTH & Co. Beljak - Villach

PRIDITE na naše PLESNE VEČERE, ki jih dajemo vsak ČETRTEK, SOBOTO in NEDELJO. — Igra prvovrstna plesna kapela! Poštena zabava ob dobri kapljici in okusni jedaci

RESTAVRACIJA „ZUR GLOCKE“ (LASTNIK F. FEUCHTER)

Schleppe pivo - tekoče hranivo!

Otroške hlače za vsak dan samo s 22.— v srčkanih barvah in vzorcih

Grüner
Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Prodajamo
moške obleke, čevlje, perilo, pohištvo, dvokolesa, šivalne stroje, šteditilnike in ure zelo poceni

TRGOVINA S STARINAMI
FUCHS
Celovec/Klagenfurt, Salmstraße 4

Vina, žgane pijače in sadnesokove vedno poceni
V TRGOVSKI HIŠI
Hans Brunner
Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

75 LET Prva koroška izdelovalnica harmonik

R. NOVAK
Celovec - Klagenfurt
Ebentaler Straße 7,
Telefon 24-82
Obus post, Marianum
Eksport v vse dele sveta

Nova izdelava vsa popravila vsi sestavni deli

Nakup in prodaja:
STAREGA ZEZEZA UPORABNEGA ZEZEZA KOVIN KOSTI STAREGA PAPIRJA CUNJ

G. FRICK
CELOVEC—KLAGENFURT,
SALMSTRASSE 7 — Tel. 1486

Za podelje kupite najugodnejše v Irgovski hiši
HANS THOMASSER • Beljak - Villach Widmannng. 33

ZA SMEH
Velika družina
Sodnik: „Koliko je vaše družine?“
Priča: „Toliko, da vso vas pretepe-mo, če se vsi lotimo.“

Na pravo mesto.
„Veš, dragi prijatelj, svojo novo umetnino, svojo najnovejšo sliko bi rad podaril kakemu dobrodelnemu zavodu, kaj mi svetuješ?“ je vprašal nadut, pa ne ravno najbolj sposoben slikar svojega znanca.
„Podari sliko zavodu za slepe,“ je bil odgovor.

V šoli
Učitelj: „Janezek, ali poznaš tekočino, ki nikdar ne zmrzne?“
Janezek: „Vrela voda, gospod učitelj.“

ZA POMLAD
v največji izbiri in v najkvalitetnejših znamkah
NOGAVICE
POLO-SRAJCE
PERILO za dame, gospode in otroke
VEZENINE VSEH VRST
v strokovni trgovini
MAX POLLANZ
KLAGENFURT, Obstplatz 7

KARL LODRON
vodilna strokovna trgovina
preproge — zavese — linolej — blago za pohištvo — posteljne odeje — žimnice — posteljna
BELJAK / VILLACH
Lederergasse 12 — Tel. 49-81